

Ein Rhanbarth ar Waith
Education through Regional Working

Ein Rhanbarth Ar Waith

Consortiwm De-orllewin a Chanolbarth Cymru

Datganiad o Gyfrifon Drafft 2017/18

Yn Destun Archwiliad

Cynghrair o 6 awdurdod lleol yw ERW a reolir gan gyd-bwyllgor cyfansoddiadol cyfreithiol.
Y nod yw gweithredu strategaeth a chynllun busnes rhanbarthol cytunedig a chefnogi gwelliant ysgolion.

ERW is an alliance of 6 local authorities governed by a legally constituted joint committee.
Its aim is to implement the agreed regional strategy and business plan to support school improvement.

CYNNWYS	TUDALEN
1-9 ADRODDIAD – PERFFORMIAD ARIANNOL CRYNO	3-14
TYSTYSGRIF YR ARCHWILYDD	15-16
DATGANIAD O GYFRIFON Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon	17 - 18
10. Datganiadau Ariannol CrEIDDIOL – Egwyddorion Sylfaenol	
10.1 Safonau Cyflwyno Adroddiadau Ariannol	19
10.2 Cysyniadau Cyfrifyddu	19
10.3 Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu a Risg Amcanu	20-21
10.4 Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu	21-24
11. Datganiadau Ariannol Creiddiol– Cydrannau a Manylion	
11.1 Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	26
11.2 Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	27
11.3 Datganiad Symudiad Cronfeydd	28
11.4 Mantolen	29
11.5 Datganiad Llif Arian	30
12. Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	
12.1 Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	31
13. Nodiadau ar y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
13.1 Grantiau Cyllid	32-33
13.2 Costau Pensiynau	34
13.3 Costau eithriadol	35
13.4 Manylion Taliadau	35
13.5 Ffioedd archwilio	35
13.6 Partïon Perthynol	35-36
13.7 Dyrannu Adnoddau	36-37
14. Nodiadau i'r Datganiad Symudiad Cronfeydd	
14.1 Addasiad rhwng Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol	37
14.2 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	38
14.3 Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	38
15. Nodiadau i'r Fantolen	
15.1 Dyledwyr a Chredydwyr	39-40
15.2 Arian a chywerthoedd Arian	40
15.3 Rhwymedigaeth Amodol	41
15.4 Cronfa Bensiynau	41

1.0 Adroddiad

1.1 Cyflwyniad

Mae datganiad Cyfrifon ERW ar gyfer 2017-18 yn gofnod o'r sefyllfa ariannol am y flwyddyn. Mae adran hon yr adroddiad ar ffurf newydd a'i bwriad yw cyfleu diben ERW, sut wnaeth o ran ei strategaeth gyflawn ac ar gyfer dangosyddion perfformiad yn ystod y flwyddyn a sut mae wedi dyrannu ei adnoddau'n unol â'r canlyniadau a fwriadwyd. Mae'n dangos perfformiad cyfunol yn ystod y flwyddyn a pha mor dda fydd ERW'n gallu delio â'r heriau a ddaw a dal i gyflenwi gwasanaethau a chefnogi ei gymuned leol. Mae'n dweud hanes ERW trwy roi barn gyfannol, glir ac wedi'i strwythuro'n dda o'i strategaeth, llywodraethu, perfformiad a rhagolwg.

2.0 Trosolwg Trefnyddol ac Amgylchedd Allanol

2.1 Ffeithiau Allweddol ynghylch ERW

Cynghrair o chwe awdurdod lleol yw ERW – Cyngor Sir Gâr, Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Ceredigion, Cyngor Sir Powys, Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a Chyngor Dinas a Sir Abertawe. Caiff ei lywodraethu gan gydbwyllgor cyfansoddiadol cyfreithiol. Mae ERW'n darparu un gwasanaeth effeithiolrwydd ysgolion proffesiynol rhanbarthol integredig sy'n hybu gwella ysgolion a chyrhaeddiad dysgwyr ledled tiriogaethau cyfun chwe awdurdod lleol yn rhanbarth De-orllewin a Chanolbarth Cymru o gwmpas tri chanolbwynt:

- Sir Gâr a Sir Benfro
- Ceredigion a Phowys
- Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe

2.2 Cydbwyllgor

Ffurfiwyd y Cydbwyllgor o Arweinwyr y chwe Awdurdod Lleol gyda chymorth y chwe Phrif Weithredwyr. Caiff ei gynghori gan y Bwrdd Gweithredol, Swyddogion Statudol, arbenigwyr gwella ysgolion allanol a chynrychiolwyr Penaethiaid. Bydd Archwiliad Mewnol a Swyddfa Archwilio Cymru'n cyflwyno adroddiadau'n annibynnol i'r Cydbwyllgor. Y Cynghorydd Ellen ap Gwynn, Arweinydd Cyngor Sir Ceredigion, sy'n cadeirio'r Cydbwyllgor.

2.3 Bwrdd Gweithredol

Ffurfiwyd y Bwrdd Gweithredol o Gyfarwyddwyr Addysg y chwe awdurdod lleol, y Rheolwr Gyfarwyddwr, y Swyddog Adran 151 / Dirprwy Swyddog Adran 151 (pan fo'n berthnasol) ac aelodau allanol.

2.4 Strwythur Rheoli

Yn ystod 2017-18, newidiodd swyddi'r Prif Weithredwr Arweiniol a'r Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol:

- **Prif Weithredwr Arweiniol** – cymrodd Phil Roberts (Prif Weithredwr Abertawe) yr awenau oddi ar Mark James (Prif Weithredwr Sir Gâr).
- **Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol** – cymrodd Ian Budd (Cyfarwyddwr Addysg Powys) yr awenau oddi ar Aled Evans (Cyfarwyddwr Addysg Castell-nedd Port Talbot)

Yn ystod 2017-18, y **Swyddog Adran 151** oedd Jon Haswell (Cyfarwyddwr Cyllid Sir Benfro), y **Swyddog Arolygu** oedd Elin Prysor (Swyddog Arolygu Ceredigion) a'r **Rheolwr Gyfarwyddwr** roedd Betsan O'Connor.

2.5 Gweledigaeth ERW

Gweledigaeth ERW yw "Rhwydwaith ysgolion sy'n gwneud yn dda iawn yn gyson ledled y rhanbarth gyda phob ysgol yn cynnig safonau addysgu uchel dan arweinyddiaeth dda fel bod holl ddysgwyr yn cyrraedd eu llawn allu".

2.6 **Cenadwri ERW**

Cenadwri ERW yw “Meithrin gallu ysgolion trwy gymorth, her ac ymyriad i ddod yn sefydliadau hunanwelliannol, cydnerth sydd o hyd yn gwella canlyniadau i ddysgwyr”.

2.7 **Ffynonellau Arian**

Daw cymorth ariannol ERW o ddwy brif ffynhonnell – cyfraniad blynyddol y chwe awdurdod lleol a grant Llywodraeth Cymru. Dywed un o'r chwe awdurdod lleol nad yw wedi cyllidebu ei gyfraniad ar gyfer 2018-19 ac nad yw'n bwriadu ei dalu.

3.0 **Llywodraethu**

3.1 **Cod Rhanbarthol o Lywodraethu Corfforaethol**

Cymeradwywyd y Cod Llywodraethu Rhanbarthol diwygiedig (gan gynnwys y Fframwaith Moesegol) gan y Cydbwyllgor ar 21 Medi 2017.

3.2 **Datganiad Llywodraethu Blynyddol**

Cymeradwywyd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2016-17 gan y Cydbwyllgor ar 21 Medi 2017. Nid oedd yn cynnwys unrhyw Faterion Llywodraethu Arwyddocaol ond roedd yn cynnwys pump o Flaenoriaethau er gwella, i gyd yn nodi camau penodol i'w cymryd yn ystod 2017-18:

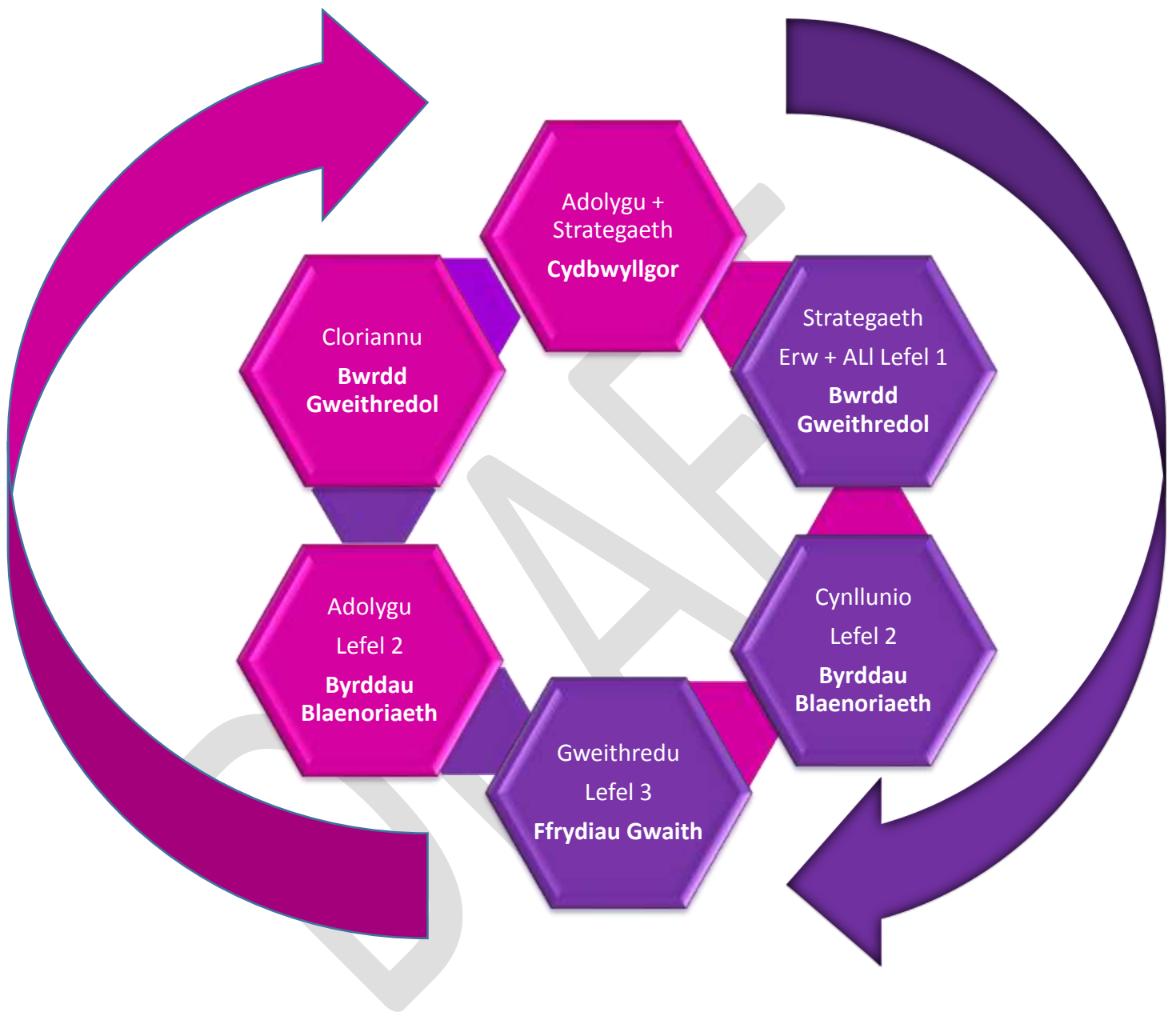
- Mae angen ail ysgrifennu'r Cod Lleol o Lywodraethu Corfforaethol ar gyfer ERW yn unol â gofynion Fframwaith Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol 2016 CIPFA.
- Mae angen adolygu a diweddarau Cytundeb Cyfreithiol ERW, a fyddai'n cynnwys manylion y Cytundebau Lefel Gwasanaethu rhwng ERW ac awdurdodau priodol, ar ôl ymgynghori â'r Swyddog Arolygu, y Swyddog Adran 151 a'r Cyfarwyddwr Arweiniol.
- Mae ERW yn dibynnu ar gymorth grant Llywodraeth Cymru. Arweiniodd oediadau cyn talu grant dyledus o 2016-17 at bwysau ariannol ar y Banciwr Arweiniol. Hefyd mae Llywodraeth Cymru'n oedi cyn cadarnhau cymorth ariannol ar gyfer 2017-18, sy'n rhoi pwysau ar gynllunio'r cynllun busnes a pha mor gyraeddadwy yw. Mae unrhyw swyddi sy'n ddibynol ar gymorth grant hefyd yn cynrychioli perygl ariannol i ERW pe bai'r cymorth ariannol yn dod i ben.
- Dylai cynllun busnes ERW gyd-fynd â phatrwm ariannol y Consortiwm i alluogi cynllunio effeithiol o fewn yr adnoddau sydd ar gael.
- Mae angen cymhwyso cymorth Cyngorwyr Herio i ysgolion yn gyson yn unol ag angen dynodedig a'i gofnodi, fel bod modd mesur effaith cymorth yn effeithiol.

Bydd y Cydbwyllgor yn ystyried y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2017-18 a chymryd y camau dywededig ar 16 Gorffennaf 2018.

3.3 **Proses Llywodraethu ac Atebolrwydd**

Mae Proses Llywodraethu ac Atebolrwydd i'w gweld isod.

Proses Llywodraethu ac Atebolrwydd

3.4 **Craffu**

Y Cydbwyllgor sy'n arwain holl ffrydiau gwaith a gweithgaredd yn lleol ac yn rhanbarthol fel ei gilydd ac mae'n atebol yn lleol. Bydd Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu Addysg y chwe Awdurdod Lleol yn cyfarfod ddwywaith y flwyddyn fel Grŵp Craffu i ystyried cynlluniau gwaith craffu a gwneud ceisiadau'n uniongyrchol i'r Cydbwyllgor.

3.5 **Bwrdd Cynrychiolwyr Penaethiaid**

Ffurfiwyd y Bwrdd Cynrychioli Penaethiaid o Gadeirydd neu Gynrychiolydd pob cymdeithas Benaethiaid yn y chwe awdurdod lleol. Ei nod yw gweithredu fel cyfeirbwynt i ERW o ran ei ryngwyneb gydag arweinwyr ysgolion.

4.0 **Patrwm Gweithredol**

4.1 **Cynllun Busnes ERW**

Mae Cynllun Busnes tair blynedd yn bodoli i gefnogi blaenoriaethau a chamau gweithredu cyfunol Consortiwm ERW. Caiff y Cynllun Busnes ei adolygu a'i ddiweddarau bob blwyddyn, gydag adroddiad rheolaidd ar gynnydd i'r Cydbwyllgor. Mae Cynllun Busnes 2016-19 yn egluro sut fydd ERW yn gwella a datblygu Patrwm Cenedlaethol Gwella Ysgolion ac yn cyflawni blaenoriaethau'r Gweinidog yn 'Cymwys am Oes'.

Ystyriodd y Cydbwyllgor ddrafft cyntaf Cynllun Busnes 2018-21 ar 21 Mawrth 2018. Mae'r Cynllun Busnes yn cynnwys holl flaenoriaethau strategol fydd yn arwain gwaith y gwasanaeth rhanbarthol gwella ysgolion. Mae'n cyd-fynd â Chenhadaeth Genedlaethol Llywodraeth Cymru ac mae'n ymgorffori blaenoriaethau a nodwyd gan bob un o'r chwe awdurdod lleol.

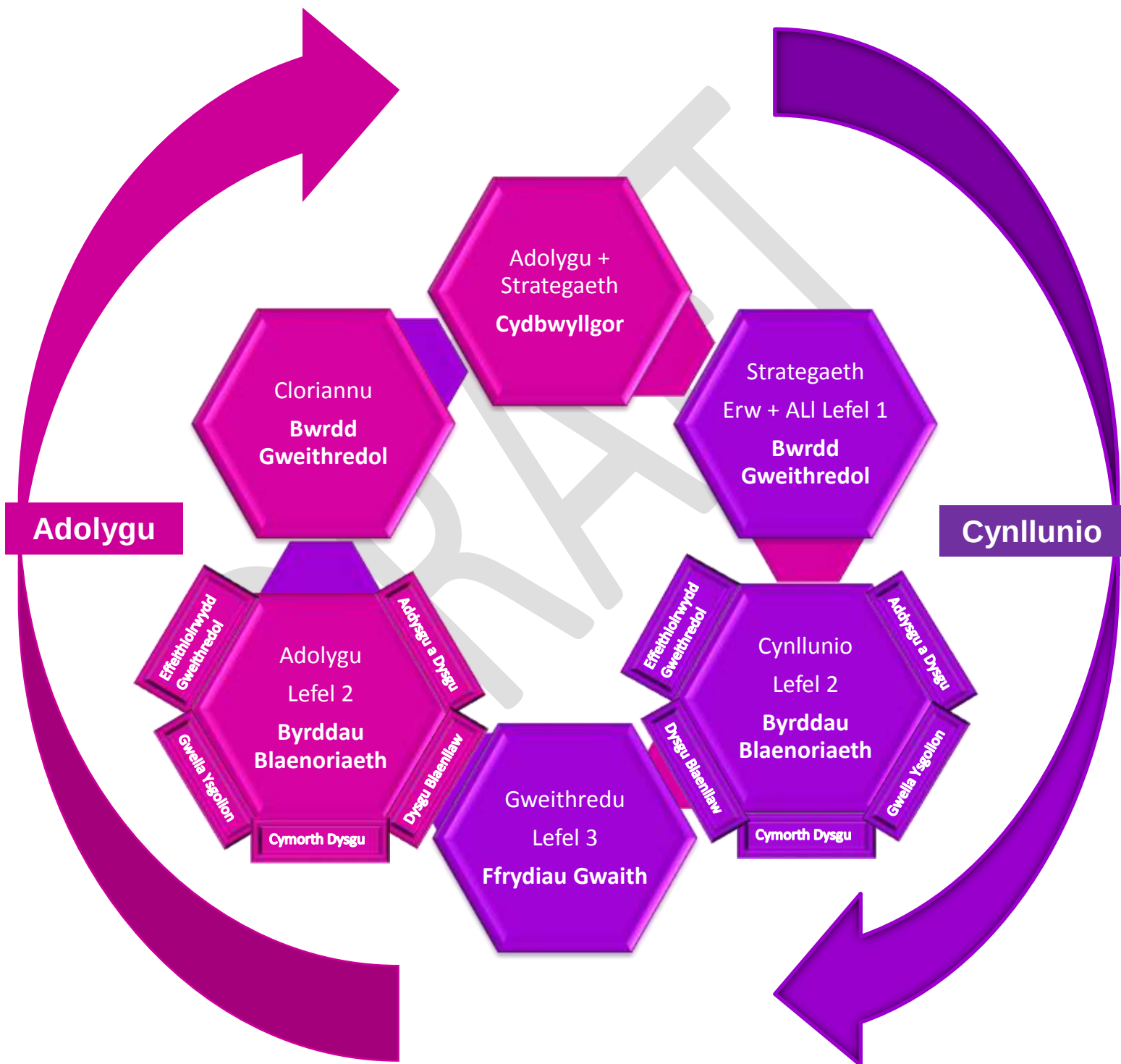
4.2 **Fframwaith Rheoli Perfformiad**

Fel Awdurdod Lleol cyflogi ar gyfer ERW, caiff Fframwaith Rheoli Perfformiad Cyngor Sir Penfro, dyddiedig Rhagfyr 2017, ei ddefnyddio. Trwyddo fe all holl staff sy'n gweithio i ERW nodi sut mae eu gwaith yn cyfrannu at gyflawni amcanion cyflawn y sefydliad. Caiff hyn ei wneud trwy lunio a chyhoeddi hierarchaeth o gynlluniau ymochrol, gyda'r cynlluniau haen uchaf yn disgrifio amcanion ERW, yn pennu'r cyfeiriad strategol ac yn cymryd safbwynt hirdymor. Mewn cyferbyniad, caiff cynlluniau adolygu perfformiad swyddogion unigol eu hadolygu bob blwyddyn ac, mewn llawer achos, ddwywaith y flwyddyn. Caiff y cyswllt rhwng y cynlluniau hyn ei gyfeirio ato'n aml fel y "Llinyn Aur".

4.3 **Cylch Cynllunio a Chlорианну Busnes**

Mae'r Cylch Cynllunio a Chlорианну Busnes i'w weld isod.

Cylch Cynllunio a Gwerthuso

5.0 Peryglon a Chyfleoedd

5.1 Rheoli Peryglon Busnes

Mae cofrestr peryglon ERW yn dal y peryglon cyfundrefnol o fewn ERW ac fe'i rhannwyd yn amrywiol gofrestri peryglon unigol. Caiff peryglon eu sgorio mewn matrices effaith / tebygolrwydd. Caiff y cofrestri Peryglon Canolog ac Ariannol eu cwblhau gan Reolwr Gyfarwyddwr ERW a chaiff cofrestri peryglon gwella ysgolion yr Awdurdod Lleol eu cwblhau gan swyddogion ymhob Awdurdod Lleol priodol.

5.2 Cofrestr Peryglon ERW (Bygythion) yn 2017-18

Fe nododd cofrestr peryglon ERW y peryglon hynny i gyflawni amcanion Cynllun Busnes ERW. Fel dogfen fyw, caiff ei diwygio a'i diweddarau'n barhaol ac fe'i hadolygwyd yn ffurfiol ddiwethaf gan y Cydbwyllgor ar 21 Mawrth 2018. Caiff y Peryglon Canolog ac Ariannol a'u sgôr perygl gweddilliol a'u sgorau CMG (coch, melyn a gwyrdd) ar ddiwedd y flwyddyn eu dangos isod:

- Canolog - ymweliadau Estyn yn peri gosod yr ALI mewn mesurau dilynol / arbennig neu angen rhagor o sylw (Melyn 9).
- Canolog - Arolwg o'r Rhanbarth neu unrhyw ALI unigol yn gweld bod safonau, darpariaeth neu arweinyddiaeth yn llai na digonol (Melyn 6).
- Canolog - Gallu annigonol y Tîm Canolog a'r Tîm Cynghorwyr Herio i gyflawni'r Cynllun Busnes i safon uchel (Melyn 9).
- Canolog - Estyn / SAC / LIC / Hunangloriannu'n gweld bod Llywodraethu a sylfaen Gyfreithiol ERW darganfu yn aneffeithiol o ran sicrhau gwella cyson ar draws holl ALI (Gwyrdd 4).
- Canolog - Cymorth ac ymyriad ynghyd â chynlluniau a strategaethau lleol heb fod yn arwain at wella CSP (Melyn 9).
- Canolog - Peidio â rhoi sylw i neu weithredu meysydd allweddol Cynllun Busnes ERW (Coch 12).
- Ariannol - Cymorth ariannol LIC heb fod yn brydlon gan beri tanwario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol (Melyn 6).
- Ariannol - Effaith a fesurwyd heb fod yn adlewyrchu gwerth am yr arian ar ganlyniadau gwaith ERW (Gwyrdd 1).
- Ariannol - ALI unigol heb gydymffurfio â Rheoliadau Grant ac ALI eraill yn rhoi sicrwydd cyfyngedig i CSP (Gwyrdd 4).
- Ariannol - Llywodraeth Cymru heb ei ariannu'r rhanbarth yn deg o ran nifer yr ysgolion, disgyblion ac athrawon (Gwyrdd 1).
- Ariannol - Pwysau ariannol ar bob ALI yn arwain at doriadau'n effeithio ar wasanaethau ysgol (Coch 12).
- Ariannol - Y rhanbarth wedi derbyn dau lythyr oddi wrth Lywodraeth Cymru'n amlinellu'r pryderon nad yw ERW yn defnyddio ei "Grantiau Rhanbarthol" o fewn ysbryd y telerau ac amodau. Perygl y gall cymorth ariannol gael ei dynnu'n ôl (Coch 12).

Ar 21 Mawrth 2018, derbyniodd a chymeradwyodd y Cydbwyllgor gofrestr peryglon ERW ac eithrio'r elfen Ganolog. Mynnwyd iddi gael ei hadolygu gan y chwe Chyfarwyddwr a'i hailgyflwyno i gyfarfod nesaf y Cydbwyllgor.

5.3 Peryglon Ariannol Allweddol ar gyfer Pennu Cyllideb 2018-19

Isod mae rhai o'r peryglon allweddol a ystyriodd ERW wrth amcangyfrif yr alldro ar gyfer 2017-18 a phennu cyllideb 2018-19:

- Nododd y Cydbwyllgor y peryglon i'r rhanbarth o dderbyn faint o gyllid creiddiol a gaiff a'r effaith ar gronfeydd y rhanbarth yn y tymor canolig, gyda newidiadau sydd i'w disgwyl i strwythur a gweithrediadau ERW.
- Bydd canlyniad Rhaglen Adolygu a Diwygio ERW yn penderfynu natur a maint peryglon ariannol at y dyfodol. Beth bynnag yw strwythur y dyfodol, rhaid i ni sicrhau cael gwerth am yr arian o bob agwedd ar ERW.

5.4 Cyfleoedd

Rhoddodd Rhaglen Adolygu a Diwygio ERW, a ddechreuodd yn hydref 2017, gyfle i ERW adolygu a diwygio ei weithrediadau, ond mae'r rhaglen hon ar hyn o bryd yn aros am Batrwm Cenedlaethol Gwella Ysgolion ar ei newydd wedd gan Lywodraeth Cymru. Tra'r oedd hwn yn gyfle i ERW, mae perygl y gall y grant o £250k a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Rhaglen Adolygu a Diwygio ERW gael ei dynnu'n ôl os na fydd cynnydd.

6.0 Strategaeth a Dyrannu Adnoddau

6.1 Dyraniadau Grant

At ddibenion cyllidebu a chynllunio busnes, caiff y grantiau a dderbynnir eu dyrannu yn ôl blaenoriaethau Cynllun Busnes ERW:

- Arwain Dysgu
- Dysgu ac Addysgu
- Cefnogi Dysgu
- Gwella Ysgolion
- Effeithiolrwydd Gweithredol (yn rhan o'r 4 blaenoriaeth arall)

Fe all rhai grantiau gael eu dyrannu i fwy nag un maes blaenoriaethol.

Mae diweddariad yn yr Adroddiad Cyllid a gaiff y Cydbwyllgor ymhob cyfarfod.

6.2 Cymorth Grant Llywodraeth Cymru

Caiff amrywiol grantiau Llywodraeth Cymru a dderbyniwyd yn 2017-18 eu hamlinellu yn Nodyn 4.1. Ar gyfer 2018-19, newid allweddol yw cyflwyno Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol, fydd yn disodli llawer o'r grantiau rhanbarthol fel un prif grant.

7.0 Perfformiad

7.1 Hysbysu Perfformiad

Caiff perfformiad rhanbarthol o ran canlyniad arholiadau a chynnydd wrth weithredu'r Cynllun Busnes ei hysbysu'n rheolaidd i'r Cydbwyllgor.

7.2 Cyflwyno Adroddiadau Ariannol

Bydd y Swyddog Adran 151 yn rhoi Adroddiad Cyllid i'r Cydbwyllgor ymhob un o'i gyfarfodydd.

7.3 Perfformiad Ariannol Cryno ar gyfer 2017-18

Mae'r perfformiad ariannol cryno'n rhoi trosolwg bras o sefyllfa ariannol y Consortiwm fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2018. Yn y paragraffau canlynol, mae'r sefyllfa ariannol derfynol ar gyfer 2017-18 mewn cymhariaeth â'r amcangyfrif gwreiddiol a gytunwyd gan Gydbwyllgor ERW ar 20 Chwefror 2017 ac ystyriaeth o gyllideb ddrafft a sefyllfa ariannol y Tîm Canolog ar gyfer 2017-18 a gymeradwywyd gan y Cydbwyllgor ar 21 Mawrth 2018.

7.3.1 GWARIANT REFENIW

Y Tîm Canolog	2017-18		2017-18	2017-18	2016-17
	Y Tîm Canolog		Grantiau	Cyfanswm	Cyfanswm
	Amcangyfrif Gwreiddiol £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000
Gwariant Gros					
Cyflogeion	439	450	2,540	2,990	1,492
Eiddo	33	32	-	32	32
Cludiant	5	1	61	62	35
Cyfieithu	35	11	70	81	91
Cyflenwadau a Gwasanaethau	94	146	1,106	1,252	1,384
Taliadau i ysgolion trwy'r Awdurdodau Lleol am waith penodol	-	-	3,115	3,115	1,608
Hwyluso	-	14	198	212	174
Grantiau a Drosglwyddwyd i ALL	-	-	62,712	62,712	63,527
Cyfanswm y Gwariant Gros	606	654	69,802	70,456	68,343
Incwm					
Cyfraniadau Aelod-Awdurdodau	(250)	(250)	0	(250)	(250)
Grant Llywodraeth Cymru	(150)	(340)	(69,538)	(69,878)	(67,802)
Cyfraniadau gan Gonsortia Eraill	-	-	-	-	- 33.00
Incwm Grant Arall	-	-	- 264	- 264	- 307
Incwm Amrywiol	- 12	- 4	-	- 4	- 21
Cyfanswm yr Incwm	(412)	(594)	(69,802)	(70,396)	(68,413)
Gwariant Clir	194	60	0	60	(70)
Arian a Neilltuwyd o'r Gronfa	- 194	- 60	-	- 60	-
Arian a Neilltuwyd i'r Gronfa	-	-	-	-	70

7.3.2 Y GYLLIDEB A'R SEFYLLFA GYLLIDO, 2018/19

Y Tîm Canolog	2018-19
	Amcangyfrif o Gwariant £000
Gwariant Gros	
Cyflogeion	452
Eiddo	45
Cludiant	5
Cyfieithu	21
Cyflenwadau a Gwasanaethau	191
Cyfanswm Gwariant Crynswth Incwm	714
Cyfraniadau gan Aelod-Awdurdodau *	(250)
Grant Llywodraeth Cymru	(378)
Incwm Amrywiol	(4)
Cyfanswm yr Incwm	(632)
Gwariant Clir	82
Arian a Neilltuwyd o'r Gronfa	(82)

*Mae Cyngor Sir Castell-nedd Port Talbot wedi dweud na fydd yn cyfrannu yn 2018-19

Sylwadau ar Berfformiad Refeniw 2017/18

Daeth gwariant crynswth Consortiwm ERW yn 2017-18 i £70.45 miliwn, oedd yn cynnwys £62.7 miliwn o grantiau a drosglwyddwyd yn uniongyrchol i'r chwe awdurdod lleol cyfansoddol.

Derbyniodd Cydbwyllgor a Bwrdd Gweithredol ERW adroddiadau rheolaidd ar y gyllideb drwy gydol y flwyddyn a diweddariad ar adnoddau grant ychwanegol wrth iddynt ddod ar gael. Mae holl adroddiadau'r Cydbwyllgor i'w gael ar wefan ERW www.erw.cymru.

Cynyddodd y Tîm Canolog a'i allu i gefnogi'r rhanbarth yn ystod 2017-18, trwy gymorth gweithwyr proffesiynol arbenigol a secondwyd o'r 6 Awdurdod Lleol yn ystod y flwyddyn am £1.927m, ac a gyllidwyd o amrywiol ffrydiau cymorth grant. Gwnaed adnoddau ychwanegol sylweddol ar gael i'r rhanbarth yn ystod y flwyddyn ar fyr rybudd, nad oedd yn cynorthwyo cynllunio cydlynol. Fodd bynnag, mae hyn wedi caniatáu talu cyflogau proffesiynol o grantiau, a chynorthwyo lleihau'r costau cyffredinol craidd. Caniatodd hyn i'r rhanbarth achub ar bob cyfle i feithrin ei allu i arwain newid, arloesi a chynorthwyo ysgolion ddod yn sefydliadau hunanwelliannol cydnerth. O ganlyniad, gwnaed mwy o daliadau i ysgolion i wella eu gallu. Aeth Cyflenwadau a Gwasanaethau uwchlaw'r gyllideb yn ystod 2017-18, a rhoddwyd adroddiadau arolygu i'r Cydbwyllgor i'w wneud yn ymwybodol o'r costau ychwanegol yn ystod y flwyddyn. Mae costau ychwanegol yn cynnwys cost systemau ar ddylunio graffig, argraffu a phapurach ar gyfer arolwg ERW ac amrywiaeth o ddeunyddiau hyfforddi eraill nad oedd modd eu dosrannu i gymorth grant oherwydd cyfyngiadau ar gostau gweinyddol, yn ogystal â'r angen i ffurfioli amryw CLG gydag Awdurdodau partner, na chyllidebwyd yn llawn ar ei gyfer ar ddechrau'r flwyddyn.

Casglwyd cyfraniadau'r awdurdod lleol o £250k ar gyfer 2017-18 gan y chwe phartner. Yn wahanol i gonsortia eraill, nid yw ERW yn cyflogi Cyngorwyr Herio Gwella Ysgolion yn uniongyrchol. Cânt eu cyflogi gan bob Awdurdod Lleol a gweithiant yn gydweithredol yn y tri chanolbwynt ardal a'r rhanbarth cyfan yn ôl yr angen i gyflenwi gwasanaeth effeithiol. Felly, nid yw ERW yn cyflogi'n uniongyrchol ond Tîm Canolog gweinyddol bach, cynyddol, i gynorthwyo'r Rheolwr Gyfarwyddwr.

Rhannwyd y cyfraniadau at gostau'r Tîm Canolog rhwng y chwe Awdurdod Lleol yn ôl niferoedd y disgyblion ar gyfer 2017/18:

Awdurdod Lleol	% y Disgyblion yn y Rhanbarth	Cyfraniad
Sir Gaerfyrddin	21.0%	£52,500
Ceredigion	7.4%	£18,500
Castell-nedd Port Talbot	16.1%	£40,250
Sir Benfro	13.7%	£34,250
Powys	14.0%	£35,000
Dinas a Sir Abertawe	27.8%	£69,500
Cyfanswm	100.0%	£250,000

Defnyddiwyd y canrannau hyn hefyd i ddosrannu cronfeydd ar draws y chwe awdurdod lleol.

Talwyd £340k o gostau'r Tîm Canolog gan amrywiol grantiau Llywodraeth Cymru.

7.3.3 Goblygiadau a Risgiau

Nid oes disgwyl bod unrhyw ymrwymadau neu ddyledion heb gyllideb ar eu cyfer yn deillio o 2017-18 na all y Consortiwm eu talu. Fodd bynnag, mae cwmplas amrywiol ffrydiau cymorth grant yn dal i gynyddu, ac mae ffurf a statws y sefydliad yn y dyfodol yn dibynnu'n rhannol ar ganlyniad ystyriaethau Llywodraeth Cymru o gydweithredu a gweithio ar y cyd yn y dyfodol, a Rhaglen Adolygu a Diwygio ERW ei hun.

Caiff meysydd peryglon eu nodi hefyd yn nodyn y Rhwymedigaethau Amodol 6.3.

7.3.4 BUDDSODDIAD CYFALAF

Nid oedd unrhyw wariant cyfalaf yn 2017-18. Caiff grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru eu rhoi'n uniongyrchol i'r awdurdod lleol perthnasol.

7.3.5 ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU

Asedau Cyfredol a Rhwymedigaethau Cyfredol

Cyfanswm gwerth dyledwyr ERW oedd £10.197m, sef incwm grant dyledus o Lywodraeth Cymru'n bennaf. Ni nodwyd unrhyw faterion mewn cysylltiad ag amharu ar y rhain neu unrhyw asedau cyfredol eraill.

Ni nodwyd unrhyw faterion o ran setlo rhwymedigaethau cyfredol, yn amodol ar y Grant Adolygu a Diwygio a grybwyllwyd yn nodyn 6.3.

Atebolrwydd Pensiynau

Mae ERW yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn - Cronfa Bensiynau Dyfed a Chronfa Bensiynau Athrawon.

Cynllun Pensiynau Dyfed: cynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir Gâr, y mae cyflogeion a Chydbwyllgor ERW fel cyflogwr yn talu cyfraniadau iddo. O fis Ebrill 2014 ymlaen, caiff pensiynau eu seilio ar gyfartaledd gyrfu yn hytrach na chyflog terfynol (ar gyfer yr elfen ar ôl Ebrill 2014 yn unig).

Gwelodd Cronfa Dyfed ostyngiad yn ei diffyg clir at ei gilydd. Cofnodwyd rhwymedigaeth pensiynau o £137.1m ar 31 Mawrth 2018 (mewn cymhariaeth â £155.5m ar 31 Mawrth 2017) i Gyngor Sir Penfro. Cynyddodd cyfran y rhwymedigaeth pensiynau cysylltiedig ag ERW i £0.292m ar 31 Mawrth 2018 (mewn cymhariaeth â £0.136m ar 31 Mawrth 2017), gyda'r gweddill yn gysylltiedig â Chyngor Sir Penfro. Nid yw'n ymddangos bod unrhyw achos pryder ar yr adeg hon, oherwydd bod y tybiaethau actiaraidd sy'n cael eu defnyddio i gyfrifo sefyllfa'r fantolen yn gymhleth, sy'n golygu y gallai'r union daliadau fod yn wahanol i hyn. Bydd y sefyllfa'n cael ei hadfer yn y tymor hwy gyda'r Cronfa'n gallu talu'i ffordd.

Mae'r cynllun yn amodol ar brisiadau teirblwydd statudol yr actiwari er mwyn sicrhau bod y gronfa'n ddigonol ar gyfer rhwymedigaethau'r dyfodol, gyda'r prisiad diwethaf wedi'i wneud yn 2016.

Goblygiadau a Pheryglon

Dan y Compact rhwng Llywodraeth Leol Cymru a Llywodraeth Cymru, roedd un o'r adolygiadau polisi arfaethedig yn golygu ystyried nifer a strwythur cyfundrefnol cronfeydd pensiwn yng Nghymru.

Cyflwynwyd cofrestru staff yn ddiofyn yn y Cynllun yn ystod 2017.

Mae'r prif beryglon sy'n wynebu Cydbwyllgor ERW yn berthnasol i'r canlynol:

Nifer llawn y cyfranwyr i'r gronfa o'i gymharu â nifer y pensiynwyr yn lleihau'n sylweddol gan beri cyfraddau cyfraniadau'r cyflogwr uwch.

Unrhyw gynnydd canlyniadol yng nghyfraddau cyfraniadau'r cyflogwr yn deillio o'r diwygiadau a amlinellwyd uchod neu fod perfformiad economaidd buddsoddiadau Cronfa Dyfed yn wael.

Mae Cronfa Fuddsoddi Pensiynau Cymru gyfan newydd i gael ei chreu o ganlyniad i gytundeb Cenedlaethol y DU gydag Adran y Trysorlys i gynyddu maint y cronfeydd buddsoddi a lleihau costau gweinyddol. Bydd cronfa Cymru gyfan yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir Gâr a bydd yn dod i rym ym mis Ebrill 2018. Bydd y gronfa newydd yn gyfrifol am fuddsoddi cronfeydd yr 8 cronfa bensiynau Llywodraeth Leol bresennol.

Bydd pob cronfa bensiynau bresennol yng nghronfa fuddsoddi gronedig Cymru gyfan yn dal i allu pennu ei meini prawf buddsoddi a strategaethau ei hun.

O dderbyn nifer bach cyflogeion ERW, mae ei amlygiad i'r peryglon hyn yn fach.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Yr Adran dros Addysg sy'n gweinyddu'r cynllun. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, nid oes unrhyw asedau neu rwymedigaethau cronfa'n ymddangos ym Mantolen Cydbwyllgor ERW.

Goblygiadau a Pheryglon

Cyflwynodd y Llywodraeth ddiwygiadau i bensiynau Athrawon ym mis Ebrill 2015. Bydd pensiynau'r dyfodol ar sail cyfartaledd gyrfu yn hytrach na chyflog terfynol.

Mae'r prif berygl sy'n wynebu Cydbwyllgor ERW yn berthnasol i'r canlynol:

Y cynnydd canlyniadol yng nghyfraddau cyfraniadau'r cyflogwr yn deillio o gymarebau cyfrannwr i bensiwnwr yn disgyn a'r diwygiadau a amlinellwyd uchod.

7.3.6 Cronfeydd a gweddillion Defnyddadwy

Cronfa Waith Gyffredinol

Y gronfa hon sy'n ffurfio gweddill gweithredol ERW a chaiff ei chynnal ar gyfer digwyddiadau gweithredol cyffredin. Crëwyd yn 2016-17 er mwyn darparu cyllid digonol i ddelio ag unrhyw wariant annisgwyl.

Cronfeydd a Glustnodwyd

Y rhain yw gweddillion mewn llaw ar ddiwedd y flwyddyn at ddibenion penodol a chânt eu defnyddio'n unol â'r gofynion penodol hynny.

7.3.7 BUDDIANNAU ARWYDDOCAOL

Mae gofyn i Aelodau Cydbwyllgor ERW, Swyddogion Arweiniol a Swyddogion y Bwrdd Gweithredol ddatgan lle gall gwrthdaro buddiannau ddeillio o gyflogaeth a threfniadau eraill. Nid oes unrhyw wrthdaro buddiannau i'w hysbysu.

7.3.8 TALIADAU I'R ARCHWILWYR

Amcangyfrifir y bydd £14k yn cael ei dalu i Swyddfa Archwilio Cymru am y gwaith o archwilio datganiadau ariannol 2017/18. Bydd yr holl waith o ardystio grantiau yn destun Archwiliad Mewnol, fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru.

7.3.9 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y FANTOLEN

Ni farnwyd y bu unrhyw ddigwyddiadau perthnasol i sefyllfa ariannol ERW ar 31 Mawrth 2018 ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol ond cyn y dyddiad hysbysu dechreuol o 30ain Mai 2018.

Bydd unrhyw beth sy'n digwydd rhwng 30ain Mai 2018 ac 16eg Gorffennaf 2018, sef dyddiad awdurdodi cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon archwiledig gan y Swyddog Adran 151, yn cael ei hysbysu a'i gymeradwyo gan Gydbwyllgor ERW. Nid oes unrhyw ddigwyddiadau i'w hysbysu.

8.0 Rhagolwg

Mae'r rhagolygon ERW yn dibynnu ar Batrwm Cenedlaethol Gwella Ysgolion Llywodraeth Cymru a'r penderfyniadau a wnaed gan y Cydbwyllgor o ran y Rhaglen Adolygu a Diwygio.

9.0 Sail Paratoi a Chyflwyno

Nodwyd unrhyw faterion all effeithio ar allu ERW i gyflawni ei Gynllun Busnes yn y tymor byr, canolig a hir yng nghorff yr Adroddiad hwn.

Os bydd arnoch angen rhagor o wybodaeth ynghylch Datganiad Cyfrifon ERW, cysylltwch â'r Cyfarwyddwr Cyllid, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlfordd, SA61 1TP. Bydd Datganiad Cyfrifon ERW i'w gael hefyd ar wefan ERW.

Jonathan Haswell FCCA
Cyfarwyddwr Cyllid

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cydbwyllgor Ein Rhanbarth ar Waith

Adroddiad ar archwilio'r datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cydbwyllgor Ein Rhanbarth ar Waith am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2018 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus 2004.

Datganiadau ariannol Cydbwyllgor Ein Rhanbarth ar Waith yw'r Datganiad Symudiad Cronfeydd, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Y fframwaith adroddiadau ariannol a gymhwyswyd yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018 seiliedig ar Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol (IFRSs).

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cydbwyllgor Ein Rhanbarth ar Waith fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2018 a'i incwm a gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018.

Sail y farn

Cynhaliats fy archwiliad yn unol â deddf berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (UK)). Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol yn fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar y Cydbwyllgor yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adroddiadau Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu bod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol a phriodol i fod yn sail i'm barn.

Casgliadau cysylltiedig â busnes hyfyw

Does gennyf ddim i'w hysbysu ynghylch y materion canlynol y mae ISAs (UK) yn gofyn fy mod yn rhoi adroddiad i chi amdanynt:

- pan fo'n amhriodol defnyddio sail gyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol; neu
- pan fo'r swyddog ariannol cyfrifol heb ddatgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a allai beri amheuaeth arwyddocaol ynghylch gallu'r Cydbwyllgor i ddal i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o ddyddiad awdurdodi cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Gwybodaeth arall

Y swyddog ariannol cyfrifol sydd â chyfrifoldeb dros y wybodaeth arall yn yr adroddiad a chyfrifon blynyddol. Y wybodaeth arall yw'r hyn sydd yn yr adroddiad blynyddol heblaw'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad arno fel archwilydd. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwrmpasu'r wybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno, heblaw i'r graddau y dywedir hynny'n bendant fel arall yn ddiweddarach yn fy adroddiad.

Mewn cysylltiad â'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall i nodi anghysonderau sylweddol gyda'r datganiadau ariannol archwiliedig ac unrhyw wybodaeth sy'n sylweddol anghywir yn ôl pob golwg, neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth a gefais wrth gynnal yr archwiliad. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau perthnasol sy'n ymddangos, byddaf yn ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn cyd-fynd â'r datganiadau ariannol ac fe baratowyd yr Adroddiad yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018; ac
- mae'r wybodaeth a roddwyd yn y Datganiad Llywodraethu am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer cyd-fynd â'r datganiadau ariannol ac fe baratowyd y Datganiad Llywodraethu'n unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt fel eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y Cydbwyllgor a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad na'r Datganiad Llywodraethu.

Does gennyf ddim i'w hysbysu o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os, yn fy marn i:

- na chadwyd cyfrifon digonol;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cyfrifon a dychwelebau; neu
- na dderbyniais yr holl wybodaeth ac esboniadau sy'n ofynnol ar gyfer fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cydbwyllgor ERW yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol dros y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau dros y Datganiad Cyfrifon ar dudalennau 18 a 19, y swyddog ariannol cyfrifol sydd â chyfrifoldeb dros baratoi'r datganiad cyfrifon, gan roi darlun cywir a theg, ac am y fath reolaeth fewnol ag y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sydd â chyfrifoldeb dros asesu gallu'r cydbwyllgor i barhau fel busnes hyfyw, datgelu materion cysylltiedig â busnes hyfyw fel y bo'n berthnasol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes hyfyw oni bai fod hynny'n cael ei ystyried yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch ba un ai yw'r datganiadau ariannol cyfan yn rhydd o gamddatganiad perthnasol neu beidio, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad yr archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn safon uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhaliwyd yn unol ag ISAs (UK) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddigwydd drwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu ar y cyd, gellid disgwyl iddynt o fewn rheswm ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn. Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Cyflwyno Adroddiadau Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'm hadroddiad fel archwilydd.

Anthony J Barrett
Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
16 Gorffennaf 2018

24 Cathedral Road
Caerdydd
CF11 9LJ

DATGANIAD CYFRIFON

CYDBWYLLGOR ERW

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU DROS Y DATGANIAD

Cyfrifoldebau Cydbwyllgor ERW

Mae gofyn i Gydbwyllgor ERW wneud y canlynol:

- Trefnu ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod cyfrifoldeb ar un o'i swyddogion dros weinyddu'r materion hynny. Yng Nghydbwyllgor ERW, y cyfryw swyddog yw Cyfarwyddwr Cyllid Cyngor Sir Penfro.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnyddio adnoddau'n ddarbodus, effeithlon ac effeithiol a gwarchod ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Cyllid

Y Cyfarwyddwr Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cydbwyllgor yn unol ag arferion priodol ar sail Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi gwneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna'u cymhwyso'n gyson;
- Barnu a gwneud amcangyfrifon oedd yn rhesymol a gochelgar;
- Cydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid hefyd wedi gwneud y canlynol:

- Cadw cyfrifon priodol oedd yn gyfoes;
- Cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR CYLLID

Mae Datganiad Cyfrifon Cydbwyllgor ERW am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2018 yn Adrannau 10 i 15, a chânt eu cynhyrchu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio Llywodraeth Leol (Cymru) 2014, (fel y newidiwyd). Mae'r Rheoliadau'n pennu cynnwys y Datganiad Cyfrifon ac ar y cynnwys yn unig y caiff barn yr Archwiliad ei mynegi.

Tystiaf fod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cydbwyllgor ERW fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2018 a'i incwm a gwariant am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2018 ac atodaf fy llofnod i'r datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).

J HASWELL FCCA

Cyfarwyddwr cyllid

Dyddiad: 30 Mai 2018

CYFLWYNO ADRODDIADAU A CHYMERADWYO

Bydd y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd yn wreiddiol ar 30 Mai 2018, yn cael eu cyflwyno i Gydbwyllgor ERW i'w cymeradwyo ar ôl cwblhau'r Archwiliad Blyneddol ar 16 Gorffennaf 2018. Mae tystysgrif yr archwiliad ar dudalennau 16 - 17.

Cadeirydd Cydbwyllgor ERW

Enw: Y Cynghorydd Ellen Ap Gwynn

Cyfeiriad y Swyddfeydd: Y Llwyfan
Ffordd y Coleg
Caerfyrddin
SA31 3EQ

Dyddiad: 16 Gorffennaf 2018

10 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD – EGWYDDORION SYLFAENOL

Caiff cymhwyso safonau cyfrifyddu, cysyniadau, barnau beirniadol a pheryglon cynhenid, a pholisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol craidd eu cyflwyno yn y tudalennau canlynol.

10.1 SAFONAU ADRODD ARIANNOL

Cymhwyswyd y Safonau Adroddiadau Ariannol ac Eraill Rhyngwladol a gyhoeddwyd yn ôl gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Mae'r Cod Ymarfer yn gofyn bod yr Awdurdod yn datgelu gwybodaeth berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol oherwydd safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol. Bydd tri newid allweddol i safonau cyfrifyddu'n effeithio ar yr Awdurdod yn ystod y tair blynedd nesaf.

- Bydd Offerynnau Ariannol IFRS9, a ddaw i rym yn 2018-19, yn disodli IAS39 ac mae'n cynnwys agwedd newydd ar sail egwyddorion at ddosbarthu a mesur asedau ariannol. Mae hefyd yn cyflwyno methodoleg amhariad newydd ar gyfer asedau ariannol ar sail colledion disgwylidig yn hytrach na cholledion a gafwyd. Bydd hyn yn peri cydnabod colledion credyd disgwylidig yn gynharach a mwy amserol. Caiff bron y cyfan o ofynion cyfrifyddu rhwymedigaethau ariannol eu dwyn ymlaen o IAS39 heb eu newid.
- Mae IFRS15, a ddaw i rym yn 2018-19, yn cyflwyno patrwm pum cam ar sail egwyddorion ar gyfer cydnabod derbyniadau sy'n deillio o gontractau gyda chwsmeriaid. Mae'n seiliedig ar egwyddor graidd sy'n gofyn bod cydnabod derbyniadau'n disgrifio trosglwyddo nwyddau neu wasanaethau a addawyd i'r cwsmer am swm sy'n adlewyrchu'r gydnabyddiaeth y mae'r corff yn disgwyl bod â hawl iddi, yn gyfnewid am y nwyddau neu wasanaethau hynny. Bydd hefyd yn gofyn datgeliadau helaethach nag ar hyn o bryd.
- Bydd IFRS16, a ddaw i rym yn 2019-20, yn disodli'r safon prydlesi cyfredol IAS17. Y newid allweddol yw ei fod i raddau mawr yn dileu'r gwahaniaeth rhwng prydlesi gweithredol a chyllidol i brydleseion trwy gyflwyno un patrwm cyfrifyddu prydleseion sy'n gofyn bod prydlesai'n cydnabod asedau a rhwymedigaethau holl brydlesi gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai fod yr ased sylfaenol yn isel ei werth. Bydd yn arwain at gydnabod holl brydlesi ar y fantolen fel ased ar sail egwyddor 'hawl i ddefnyddio' gyda rhwymedigaeth gyfatebol o ran llogi yn y dyfodol. Mae hwn yn newid arwyddocaol i gyfrifyddu prydleseion.

Nid yw effaith y newidiadau uchod yn cael eu hystyried yn sylweddol.

Paratowyd y Datganiad Cyfrifon yn adrannau 11 i 15 i gydymffurfio â Chod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2017-18.

10.2 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu treiddiol canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail groniadau
- Busnes hyfyw

Deil nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol i gael eu defnyddio:

- Perthnasedd
- Cymaroldeb
- Gwiriadwyedd
- Amseroldeb
- Eglurder
- Materoliaeth
- Cynrychiolaeth Ffyddlon
- Cyflawnder, Amhleidioldeb, Rhydd o Wallau
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

10.3 Barnau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu ac Amcangyfrif Perygl

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu isod yn adran 10.4 mae Cydbwyllgor ERW wedi barnu ynghylch y trafodion cymhleth a'r rhai'n golygu ansicrwydd yn y blynyddoedd a ddaw.

Mae llawer o ansicrwydd ynghylch faint o gymorth ariannol a gaiff llywodraeth leol yn y dyfodol. Felly, tra gall rhai grantiau leihau, o dderbyn nifer bach y cyflogaeth sydd yng nghyflwogaeth uniongyrchol ERW, nid oes digon o dystiolaeth i ddod i gasgliad y bydd gweithgareddau'r Cydbwyllgor yn cael eu hamharu neu leihau'n ddifrifol yn y blynyddoedd a ddaw.

Ar gyfer 2018-19, mae Llywodraeth Cymru wedi cyfuno llawer o'r Grantiau Rhanbarthol yn un prif grant, sef Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (RCSIG), i'w dalu bob deufis.

Dan rai amgylchiadau bu angen amcangyfrif y newidiadau i'r cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau presennol ac ati. Fe all yr union ganlyniadau fod yn wahanol i'r hyn a dybiwyd ac, o ganlyniad, gall effeithio ar y taliadau i'w gwneud yng nghyfrifon blynyddoedd a ddaw.

Mae'r prif feysydd perygl i'w gweld yn y tabl canlynol:

Materion perthnasol i eitemau yn y casgliad cyfrifon presennol:		
Eitem	Risg	Effaith Bosibl
Ymrwymadau Cytundebol	Meintoliadau anghywir a sialens gyfreithiol	Tâl ychwanegol i'r Cydbwyllgor a'i Awdurdodau Partner
Cymorth Grant	Hawlio gwariant anghymwys	Colli grant gyda gwariant i'w gyllido o'r craidd neu adfarchu grant
Rhwymedigaeth Bensiynau	Tybiaethau actiwaraid anghywir	Cyfraniadau'r Cyflogwr yn fwy yn y dyfodol

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol		
Eitem	Risg	Effaith Bosibl
Cadarnhau sefyllfa ranbarthol fel dull cyflawni gwella ysgolion	Cynyddu cyllid gan Lywodraeth Cymru a disgwyliadau dilynol	Anallu i ymateb i ddisgwyliadau cynyddol o ran gweithio ranbarthol
Newidiadau mewn Blaenoriaethau Gwleidyddol	Llai o gymorth ariannol	Cwtogi'r gwasanaeth, neu ddarfod Gweithio Rhanbarthol
Canlyniadau Addysgol	Nid yw Cyrhaeddiad disgyblion yn gwella'n ddigon cyflym	Colli cymorth grant yn y dyfodol / Awdurdodau Lleol yn gorfod newid eu cyfraniad ERW
Cymorth Grant	Hawlio gwariant anghymwys	Colli grant gyda gwariant i'w gyllido o'r craidd neu adfachu grant
Oedi cyn derbyn cymorth grant	Gwariant a ymrwymwyd yn anghymwys; cynllunio gwael	Colli grant gyda gwariant i'w gyllido o'r craidd neu adfachu grant
Newid Demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau gwasanaeth a chytundebol mwy
Cymorth Grant / Prallan	Colli grant Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth

Llywodraethu Rhaglen Adolygu a Diwygio	Penderfyniadau heb eu gwneud yn brydlon	Oedi gwelliannau Adfachu grant neu golli cymorth grant
Trawsfurfio / Cyflenwi Gwasanaeth Gwahanol yn ei Le	Ffyrdd gwahanol o weithio heb ddod â'r arbediadau ariannol a dybiwyd	Gorwario / tanwario'r gyllideb Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Safonau'r Gymraeg	Tybiaeth anghywir	Costau gwasanaeth a cytundebol uwch
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Heb ystyried y Ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Llywodraeth Cymru'n atal cymorth grant	ERW heb gadw at natur ranbarthol amodau'r grant	Ysgolion heb gyrchu'r cymorth gofynnol
Cyllid craidd ALI heb ei dderbyn	Chwalu'r consortiwm	Colli grant Llywodraeth Cymru. Darfod Gweithio Rhanbarthol

10.4 POLISIÂU CYFRIFYDDU

Adolygwyd y polisiâu cyfrifyddu a ddefnyddiwyd i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol dilynol trwy ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2017-18.

10.4.1 Egwyddorion Cyffredinol

Amcan y polisiâu cyfrifyddu a fabwysiadwyd yw sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun "cywir a theg" o sefyllfa ariannol Cydbwyllgor ERW.

Bydd y cyfrifon yn cael eu paratoi'n unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol diweddaraf, a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) (y Cod) a chadw at y Safonau ac Arferion Cyflwyno Adroddiadau Ariannol perthnasol, os na fydd yn dweud yn wahanol.

Bydd ffigurau'n cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn costau a bennwyd gan y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd y polisiâu cyfrifyddu'n cael eu newid o rai'r flwyddyn flaenorol fel bo angen i adlewyrchu newidiadau yng ngofyniad cyflwyno adroddiadau gydag unrhyw newidiadau o'r fath yn cael eu datgelu.

10.4.2 Busnes Hyfyw, Eitemau Eithriadol ac Anghyffredin, Addasiadau'r Flwyddyn Cynt a Digwyddiadau ar ôl Cyfnod yr Adroddiad

Bydd y Datganiadau Ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bai fod y llywodraeth yn bwriadu na fydd y gwasanaethau'n cael eu darparu mwyach.

Eitemau anghyffredin – Ni fydd eitemau o incwm neu draul yn cael eu trin fel anghyffredin. Felly, bydd holl eitemau'n cael lle ar un o linellau penodedig y Gwarged neu Ddiffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau neu'r Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau eithriadol – Pan fo eitemau o incwm a thraul yn berthnasol, bydd eu natur a'u maint yn cael ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau ar y cyfrifon.

Oni bai y cymeradwywyd fel arall yn y Cod, bydd addasiadau cyfnod blaenorol perthnasol yn peri ailddatgan ffigurau'r flwyddyn cynt a datgelu'r effaith.

Os yw'n berthnasol ar ddyddiad y Fantolen, bydd digwyddiadau perthnasol ar ôl diwedd cyfnod yr adroddiad yn newid y Datganiad Cyfrifon. Bydd digwyddiadau eraill yn cael eu datgelu gydag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. O'i newid ar ôl ei gyhoeddi cyn cwblhau archwiliad, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ailardystio bod y Datganiad Cyfrifon diwygiedig yn disodli'r un a gyhoeddwyd eisoes. Bydd materoliaeth yn cael ei ddiffinio fel y swm a amcangyfrifwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru yn unrhyw flwyddyn.

10.4.3 Prydlesi a Trefniadau Tebyg i Brydlesi

Cydnabod a Dosbarthu

Bydd prydlesi a threfniadau ariannol tebyg yn cael eu dosbarthu naill ai fel prydlesi cyllidol neu brydlesi gweithredol. Diffiniwyd prydlesi cyllidol fel trefniadau lle bydd holl beryglon a gwobrwyon atodol at berchenogaeth yn trosglwyddo'n sylweddol i'r prydlesai ond y gall teitl drosglwyddo neu beidio maes o law. Bydd prydlesi gweithredol yn cael eu diffinio fel holl drefniadau eraill tebyg i brydles.

Wrth ystyried prydlesi eiddo, bydd tir ac adeiladau'n cael eu hystyried ar wahân at ddibenion dosbarthu, gyda thir sydd â bywyd bythol yn cael ei gydnabod yn gyffredinol fel prydles weithredol.

Bydd Prydlesi Cyllidol yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel asedau a dyledion cyfartal yn y dosbarth priodol yn ôl gwerth teg yr eiddo neu, os yw'n llai, gwerth presennol lleiafswm y taliadau prydles – y gyfradd ddisgowntio i'w defnyddio yw'r un ymhlwg yn y brydles. Ar ôl hynny, mae asedau'n agored i adbrisio a dibrisio.

Bydd y taliad cyllid yn cael ei godi ar y cyfrif cyllid ar sail gyson dros gyfnod y brydles.

O ran Prydlesi Gweithredol, bydd cyfan y rhent taladwy dan brydlesi gweithredol yn cael eu codi ar y cyfrif cyllid ar sail linol dros gyfnod y brydles.

10.4.4 Cronfeydd Wrth Gefn (Balansau Gweithio) Cyd-bwyllgor ERW

Dosbarthiad

Bydd cronfeydd yn cael eu dosbarthu fel defnyddiadwy, trwy fod ar gael i gynnal gwariant yn y dyfodol, neu annefnyddiadwy fel y rhai sydd eu hangen at ddibenion cyfrifyddu ariannol.

Cronfeydd Defnyddiadwy

Bydd Cydbwyllgor ERW yn llywodraethu rheoli a defnyddio holl gronfeydd.

Bydd y gwariant a gyllidwyd o gronfeydd yn cael ei ddangos, pan fydd yn cael ei wario, yn adran wasanaeth briodol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu neilltuo symiau o refeniw:

- i. Ymrwymadau perthnasol yn bodoli am nwyddau a gwasanaethau heb eu derbyn ac na thalwyd amdanynt erbyn 31 Mawrth
- ii. Hwyluso treiglo cyllid i flynyddoedd a ddaw er mwyn sicrhau defnyddio adnoddau'n gost-effeithiol a darparu ar gyfer amrywiad yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn
- iii. Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau'r dyfodol neu hapddigwyddiadau

Cronfeydd Annefnyddiadwy

Bydd y cronfeydd ariannol canlynol yn cael eu cynnal:

- i. Cronfa Bensiynau – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.
- ii. Cyfrif Absenoldebau Cronedig – i adlewyrchu cost hawl i absenoldeb taladwy na fanteisiwyd arno ar 31 Mawrth.

Hysbysu

Bydd neilltuadau arian i gronfeydd ac allan ohonynt yn cael eu hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

10.4.5 Incwm a Gwariant

Costau a Buddiannau Cyflogaion

Bydd cyflogau'n cael eu codi am y cyfnodau y maent yn berthnasol iddynt ac, os bydd angen, bydd cronïadau a amcangyfrifwyd yn cael eu gwneud trwy ddefnyddio cyfnodau cyflog blaenorol fel sail. Bydd addasiad yn cael ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i gyfrif am hawl absenoldeb cronedig.

Cost pensiynau – gwelwch bolisi 10.4.7 isod.

Cyflenwadau a Gwasanaethau ac ati

Mae Cydbwyllgor ERW yn gweithredu trefn o gronïadau a thaliadau cyfnewidiedig. Bydd credydwyd yn cael eu cronni erbyn diwedd cyfnod penodedig o'r flwyddyn ddilynol a thrwy gynnwys amcangyfrifon o eitemau arwyddocaol sy'n aros heb eu talu bryd hynny ar sail dyfynbrisiau neu gostau'r gorffennol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn berthnasol i drydan a thaliadau cyfnodol tebyg sy'n cael eu codi ar ddyddiad darllen y mesurydd yn hytrach na chael eu dyrannu rhwng blynyddoedd ariannol. Bydd y polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac, felly, nid yw'n cael effaith sylweddol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

Incwm

Rhaid cyfrif am holl incwm dyledus i Gydbwyllgor ERW ar y dyddiad dyledus a'i gydnabod yn ôl gwerth teg.

10.4.6 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Cyffredinol

Bydd grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill yn cael eu cyfrif ar sail gronïadau a phan gydymffurfïwyd ag amodau eu derbyn a bod sicrwydd rhesymol y bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei dderbyn.

Grantiau a Chyfraniadau Cyllid

Lle derbyniwyd grant neu gyfraniad cyllid, ac amodau'n dal i'w cyflawni ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel derbyniad o flaen llaw. Wedi cyflawni amodau'r grant bydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm a'i gyfateb yn y cyfrifon cyllid gwasanaethau gyda'r gwariant y mae'n berthnasol iddo.

Ad-daliad

Os digwydd ad-daliad, bydd yn cael ei gymhwyso'n gyntaf i unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd o flaen llaw. I'r graddau bod yr ad-daliad yn fwy nag unrhyw dderbyniad o'r fath o flaen llaw, neu os nad oes derbyniad o flaen llaw'n bodoli, bydd yr ad-daliad yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul.

10.4.7 Costau a Buddiannau Cyflogaeth

Buddiannau yn Ystod Cyflogaeth

Bydd costau cydnabyddiaeth arferol yn cael eu codi fel traul yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo.

Bydd cronïad diwedd y flwyddyn yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o unrhyw gostau perthnasol sy'n deillio o hawl i wyliau heb eu cymryd. Fodd bynnag, heb fod yn daliad at ddibenion trethu, bydd yn cael ei wyrdroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

Budd-daliadau Terfynu

Bydd budd-daliadau terfynu'n cael eu codi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo Cydbwyllgor ERW yn amlwg wedi ymrwymo i derfynu cyflogaeth.

Cost Pensiynau

Bydd y cyfraniadau pensiwn a dalwyd gan Gydbwyllgor ERW yn cael eu codi ar sail gronïadau ar gyfrif cyllid y gwasanaeth priodol a byddant, ynghyd â'r cyfraniadau a wnaed gan gyflogaeth, yn cael eu talu i'r gronfa briodol.

Cronfa Bensiynau Dyfed – Bydd y polisiâu cyfrifyddu perthnasol i'r Gronfa'n cael eu penderfynu gan Gyngor Sir Gâr, yr awdurdod gweinyddu, sy'n cadw cyfrifon y Gronfa ac yn trefnu rhoi gwybodaeth actiwaraid i'r Cyrff cyfrannog.

Fel awdurdod cyflogi ar ran Cydbwyllgor ERW, bydd Cyngor Sir Penfro'n cynnwys costau cyfredol pensiynau i wasanaethau fel y cyfrifwyd gan actiwari'r Gronfa yng nghost gwasanaethau yn unol â gofynion IAS19 oherwydd bod hwn yn cael ei gyfrif fel cynllun buddiant diffiniedig.

Bydd y taliadau hyn yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a'r gwir gyfraniadau a dalwyd i'r Gronfa'n cael eu cynnwys er mwyn sicrhau codi'r gost gywir ar Gydbwyllgor ERW.

Bydd asedau a rhwymedigaethau'n ymwneud â Chydbwyllgor ERW yn cael eu datgelu ar y Fantolen.

Cynllun Pensiwn Athrawon - Yn achos athrawon, mae pensiynau "heb gronfa" a chânt eu talu o gyfraniadau blynyddol ac, felly, ni fydd dim atebolrwydd am fuddiannau'r dyfodol yn cael ei gydnabod ar y Fantolen. Caiff y cynllun ei gyfrif fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff y cyfraniadau taladwy eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cyfunol.

10.4.8 Stoc a Gwaith ar y Gweill

Bydd stoc sy'n cael ei ddal gan Gydbwyllgor ERW yn cael ei brisio ar yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy clir.

10.4.9 Dyledwyr, Amhariad Drwgddyledion a Chredydwyr

Bydd Dyledwyr Cyffredinol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm derbyniadwy ar ôl cydnabod y derbyniadau. Ym mwyafrif yr achosion, bydd gwerth teg yr un faint â'r gwerth ariannol ond, yn achos dyledwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ostwng ar y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, oherwydd nad yw'n gost briodol ar Gydbwyllgor ERW, bydd yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Os cydnabuwyd derbyniadau ond na dderbyniwyd arian parod, caiff dyledwr ar gyfer y swm perthnasol ei gofnodi ar y Fantolen. Os nad yw dyledion yn debygol o gael eu talu, caiff gweddill dyledwyr ei ddibrisio a chodi ar dderbyniadau am yr incwm nad yw'n debygol o gael ei gasglu.

Bydd Credydwyr Cyffredinol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg yr hyn sydd i'w dalu ar ôl cyflenwi nwyddau neu ddarparu gwasanaethau. Ym mwyafrif yr achosion, bydd gwerth teg yr un faint â'r gwerth ariannol ond, yn achos credydwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ostwng ar y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, oherwydd nad yw'n gost briodol ar gronfa Cydbwyllgor ERW, bydd yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

10.4.10 TAW

Bydd trafodion yn cael eu dangos heb gynnwys TAW i'r graddau y mae'n adenilladwy / daladwy.

10.4.11 Partïon Cysylltiedig

Bydd y datgeliadau canlynol yn cael eu gwneud o ran trafodion busnes perthnasol gyda phartïon perthynol na ddatgelwyd yn unman arall yn y Datganiad Cyfrifon:

- i. Natur y berthynas a'r dylanwad naill ai gan Gydbwyllgor ERW neu arno
- ii. Croniad y trafodion yn y flwyddyn gan ddangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân

11.0 DATGANIADAU ARIANNOL CREIDDIOL – CYDRANNAU A MANYLION

Y datganiadau ariannol craidd, a baratowyd gan ddefnyddio Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, (IFRS) yw:

- Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau wedi'i mesur ar sail IFRS yn hytrach na'r gost a gyllidwyd o drethiant mewn gwirionedd. Caiff y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, fel y cynrychiolwyd gan y cyllid ar gael i Gydbwyllgor ERW mewn gwirionedd, ei ddangos yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd yn adran 2.3.
- Y Datganiad Symudiad Cronfeydd – sy'n dangos y symudiad yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr awdurdod, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy a chronfeydd anefnyddiadwy sy'n cael eu dal at ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Y Fantolen – sy'n dangos y sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth asedau a rhwymedigaethau a gaiff eu cydnabod gan Gydbwyllgor ERW a'r cronfeydd sy'n cael eu dal gan Gydbwyllgor ERW.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi mewnlifoedd ac all-lifoedd arian ac arian parod cyfatebol gydag eraill yn deillio o drafodion cyllid a chyfalaf.

Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol

Y rhain yw:

- Y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Nodiadau ar y datganiadau ariannol craidd.

11.1 DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Dengys y datganiad hwn y cysoniad rhwng sut gaiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i gyllido o adnoddau (grantiau a chyfraniadau'r llywodraeth) gan Awdurdodau Lleol fel yr hysbyswyd i'r rheolwyr mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan Awdurdodau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS). Mae hefyd yn dangos sut gaiff y gwariant hwn ei neilltuo at ddibenion penderfynu rhwng gwasanaethau ERW. Caiff incwm a gwariant a gyfrifwyd dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2016-17			2017-18		
Gwariant Clir £000	Addasiadau rhwyng y Sail Gyllido a'r Sail Cyfrifyddu £000	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysf awr £000	Gwariant Clir £000	Addasiadau rhwyng y Sail Gyllido a'r Sail Cyfrifyddu £000	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr £000
1,492	25	1,517			
32	-	32			
35	-	35			
91	-	91			
1,192	-	1,192			
162	-	162			
30	-	30			
1,608	-	1,608			
174	-	174			
63,527	-	63,527			
68,343	25	68,368			
(250)	-	(250)			
(67,802)	-	(67,802)			
(33)	-	(33)			
(307)	-	(307)			
(21)	-	(21)			
(68,413)	-	(68,413)			
(70)	25	(45)			
0	0	0			
0	18	18			
(70)	43	(27)			
(70)	43	(27)			

11.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost economaidd yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arfer cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol.

Mae modd crynhoi'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

- **Gwarged / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol** – dadansoddiadau yn ôl dosbarthiadau goddrychol, yr incwm a gwariant arferol ar eitemau fel talu cyflogeion; costau cynnal gwasanaethau; grantiau, ffioedd a thaliadau penodol i wasanaethau.

Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredu gwasanaethau'n cynnwys y costau "tybiannol" canlynol sy'n cael eu "gwydroi" yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd:

- Costau pensiynau gwasanaeth presennol.
- **Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall** – yn dangos y gwarged neu ddiffyg sy'n deillio o ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiynau.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR	Nodyn	2016-17			2017-18		
		Gwariant Crynswrth £000	Incwm £000	Gwariant Clir £000	Gwariant Crynswrth £000	Incwm £000	Gwariant Clir £000
Gwariant							
Cyflogeion		1517	-	1517	3,109	-	3,109
Eiddo		32	-	32	32	-	32
Cludiant/Teithio		35	-	35	62	-	62
Cyfieithu		91	-	91	81	-	81
Cyflenwadau a							
Gwasanaethau		1192	-	1192	349	-	349
Ymgynghoriaeth		162	-	162	809	-	809
Gwasanaethau Cefnogi		30	-	30	94	-	94
Taliadau I Ysgolion trwy ALL							
ar gyfer gwaith penodol		1608	-	1608	3,115	-	3,115
Hyfforddiant/Cynadleddau		174	-	174	212	-	212
Cyfanswm Gwariant		4,841	-	4,841	7,863	-	7,863
Incwm							
Cyfraniadau gan Aelod-							
Awdurdodau		-	(250)	(250)	- 250	(250)	(250)
Grant Llywodraeth Cymru		-	(4,275)	(4,275)	- 7,166	(7,166)	(7,166)
Cyfraniadau gan gonsortia							
eraill		-	33.00	33.00	-	-	-
Incwm Grant Arall		-	(307)	(307)	- 264	(264)	(264)
Incwm Grant Amrywiol		-	(21)	(21)	- 4	(4)	(4)
Cyfanswm yr Incwm		-	(4,886)	(4,886)	-	(7,684)	(7,684)
Grant LIC a Drosglwyddwyd i							
Aelod-Awdurdodau	13.1						
Sir Gâr		13,265	(13,265)	-	13,024	(13,024)	-
Ceredigion		4,477	(4,477)	-	4,410	(4,410)	-
Castell-nedd Port Talbot		11,107	(11,107)	-	11,163	(11,163)	-
Sir Benfro		8,585	(8,585)	-	8,381	(8,381)	-
Powys		8,158	(8,158)	-	8,063	(8,063)	-
Dinas a Sir Abertawe		17,935	(17,935)	-	17,671	(17,671)	-
		63,527	(63,527)	-	62,712	(62,712)	-
(Gwarged)/Diffyg ar							
Weithrediadau Parhaol		68,368	(68,413)	(45)	70,575	(70,396)	179
Incwm a Gwariant Cyllido a							
Buddsoddi							
Llog Pensiynau Clir	13.2			18			37
(Gwarged) neu Ddiffyg ar				(27)			216
Ddarparu Gwasanaethau							
CYFANSWM YR INCWM A				(27)			216
GWARIANT CYNHWYSFAWR							

11.3 DATGANIAD SYMUDIADAU CRONFEYDD

Dengys y Datganiad hwn symudiad gwahanol gronfeydd Cydbwyllgor ERW yn ystod y flwyddyn, wedi'i ddadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y mae modd eu cymhwyso i gyllido gwariant) a chronfeydd annefnyddiadwy eraill. Mae'r cronfeydd annefnyddiadwy'n cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion a cholledion heb eu sylweddu, sydd ond yn cael eu sylweddu pan gaiff asedau eu gwerthu, a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu sydd eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng hysbysu ar sail gyfrifyddu'r IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged) / Diffyg ar ddarparu gwasanaethau'n adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau Cydbwyllgor ERW, gyda rhagor o fanylion amdanynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol.

Gwir 2016-17	Cronfeydd Defnyddiadwy ERW a Glustnodwyd £000	Cronfa Waith Gyffredinol ERW £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy ERW £000	Cyfanswm Cronfeydd £000
Gweddill ar 1af Ebrill 2016	(472)	-	93	(379)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(27)	-	-	(27)
Cyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Gwelir tudalen 27)	(27)	-	-	(27)
Trosglwyddo i Falans Gweithio Cyffredinol ERW	100	(100)		-
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol (Gwelir nodyn 12)	(43)	0	43	-
(Cynnydd)/Lleihau yn y Flwyddyn	30	(100)	43	(27)
Gweddill 31ain Mawrth 2017	(442)	(100)	136	(406)

Gwir 2017-18	Cronfeydd Defnyddiadwy ERW a Glustnodwyd £000	Cronfa Waith Gyffredinol ERW £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy ERW £000	Cyfanswm Cronfeydd £000
Gweddill ar 1af Ebrill 2017	(442)	-	100	(406)
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	216	-	-	216
Cyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Gwelir tudalen 27)	216	-	-	216
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol	(156)	0	156	-
(Cynnydd)/Lleihau yn y Flwyddyn	60	0	156	216
Gweddill 31ain Mawrth 2018	(382)	(100)	292	(190)

11.4 MANTOLEN

Dengys y Datganiad hwn werth yr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael eu cydnabod gan Gydbwyllgor ERW ar ddyddiad y Fantolen. Yn cyfateb i'r asedau clir (asedau llai rhwymedigaethau) mae:

- Cronfeydd defnyddiadwy sy'n cynnwys y Gronfa Waith Gyffredinol a Chronfeydd a Glustnodwyd.
- Cronfeydd anefnyddiadwy sy'n cynnwys cronfeydd yn hwyluso'r addasiadau gofynnol rhwng sail gyfrifyddu a ddefnyddiwyd i baratoi'r Datganiad Cyfrifon a'r sail gyllido statudol dan reoliad.

MANTOLEN FEL YR OEDD AR 31AIN MAWRTH	Nodi Rhif	2016-17		2017-18	
		£000	£000	£000	£000
ASEDAU CYFREDOL:					
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau	15.1.1	10,152		10,197	
Arian a chywerthoedd Arian	15.2	-			
Cyfanswm Asedau Cyfredol			10,152		10,197
CYFANSWM ASEDAU					
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
Credydwyr Byrdymor	15.1.2	(8,390)		(8,396)	
Taliad o flaen llaw	15.1.2	(378)		(723)	
Gorddrafft	15.2			(596)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol			(9,610)		(9,715)
CYFANSWM ASEDAU LLAI DYLEDION					
CYFREDOL			542		482
Bensiynau	15.4	(136)		(292)	
CYFANSWM Y RHWYMEDIGAETHAU					
HIRDYMOR			(136)		(292)
ASEDAU CLIR			406		190
Cronfeydd Defnyddiadwy					
– Cronfeydd y Cydbwyllgor a					
Glustnodwyd	14.2		(442)		382
– Cronfa waith Gyffredinol	14.2				(100)
Cronfeydd Anefnyddiadwy					
– Cronfa Bensiynau	14.3		136		292
CYFANSWM CRONFEYDD			(406)		(190)

11.5 DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian parod ac arian parod cyfatebol yn ystod cyfnod yr adroddiad, yn dangos sut mae Cydbwyllgor ERW yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac arian parod cyfatebol trwy ddsbarthu llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido.

Mae faint o lifau arian clir sy'n deillio o weithgareddau gweithredu clir yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu cyllido trwy incwm grant neu gan dderbynwyr gwasanaethau a ddarparwyd gan Gydbwyllgor ERW.

Cyngor Sir Penfro sy'n gweinyddu holl drafodion arian parod oherwydd nad yw Cydbwyllgor ERW yn gweithredu ei gyfrif banc ei hun.

DATGANIAD LLIF ARIAN	2016-17		2017-18	
	£000	£000	£000	£000
Cysoni Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Llif Arian Cyllid Clir				
(Gwarged)/Diffyg Clir ar ddarparu gwasanaethau		(27)		216
Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau o ran symudiadau heblaw arian				
Addasiadau i'r gronfa bensiwn	(43)		(156)	
Symudiadau mewn dyledwyr cyllid, credydwyr, stociau ac ati.	968	925	(306)	(462)
Llif Arian Clir o Weithgareddau Gweithredol		898		(246)
(CYNNYDD)/LLEIHAD CLIR MEWN ARIAN PAROD				
ACHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		898		0
Arian Parod a chywerthoedd Arian Parod ar ddechrau'r cyfnod hysbysu	56		(842)	
Arian Parod a chywerthoedd Arian Parod ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	(842)		(596)	
(CYNNYDD)/LLEIHAD MEWN ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		898		(246)

12.0 NODIADAU I'R DADANSODDIAD O WARIANT A CHYLLID

	2016-17		
	Newid Clir ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	25	-	25
Gwariant Gweithredu Arall			
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	18		18
Trethiant ac incwm grant amhenodol			
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar Ddarparu Gwasanaethau	43	-	43

	2017-18		
	Newid clir ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	119		119
Gwariant Gweithredu Arall			
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	37		37
Trethiant ac incwm grant amhenodol			
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar Ddarparu Gwasanaethau	156	-	156

12.1 Newid Clir ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau

Newid clir ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu IAS19 Buddiannau Cyflogeion gwariant ac incwm cysylltiedig â phensiwn:

- O ran gwasanaethau, mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan ERW fel y caniatwyd trwy statud a'u cyfnewid am gostau cyfredol gwasanaethau a chostau gwasanaethu'r gorffennol.
- O ran cyllido ac incwm a gwariant buddsoddi, caiff y llog clir ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig ei godi ar y CIES.

13.0 NODIADAU AR Y DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

13.1 GRANTIAU CYLLID

Dengys y tabl isod incwm grant penodol gan Lywodraeth Cymru a Chyrff Dyfarnu Grantiau Eraill sy'n cael ei drosglwyddo wedyn i'r Aelod-Awdurdodau. Ar y dudalen nesaf mae dadansoddiad pellach o'r Grantiau sy'n cael eu dal yn ganolog.

Grantiau Refeniw	2016-17	Grantiau a Clustnodwyd yn Uniongyrchol i Awdurdod	Grantiau a Ddaliwyd yn Ganolog	2017-18	Grantiau a Clustnodwyd yn Uniongyrchol i Awdurdod	Grantiau a Ddaliwyd yn Ganolog
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant Amddifadedd Disgyblion	(22,768)	(22,683)	(85)	(23,961)	(23,867)	(94)
Cymhwyster Cenedlaethol i Benaethiaid	(169)	-	(169)	(143)	-	(143)
DPP Dysgu mewn Digidol	(142)	-	(142)	(142)	-	(142)
Llythrennedd a Rhifedd ar gyfer Ysgolion Arbennig	(25)	-	(25)	0	-	0
TGAU	(1,015)	0	(1,015)	- 766.00	-	- 766.00
Cymorth i Benaethiaid	(21)	0	21.00	0	-	0
Bagloriaeth Cymru	(28)	-	(28)	(22)	-	(22)
Grant Gwella Addysg	(38,938)	(37,277)	(1,661)	(37,759)	(36,669)	(1,090)
Sicrhau Asesiad Athrawon	(14)	-	(14)	0	-	0
Ysgol Ragoriaeth ITM	(119)	57.00	(62)	(120)	0	(120)
Y Fargen Newydd	- 857.00	-	857.00	0	-	0
Her Ysgolion Cymru – Gyfran 2	(780)	754.00	(26)	0	0	0
Profion Rhifedd Cenedlaethol BI 6	0	-	0	-	-	0
Ysgolion Arloesi Digidol	(1,575)	(1,412)	(163)	(2,419)	1,708.00	(711)
Cymedroli Athrawon Newydd Gymhwyso	(62)	-	(62)	(264)	-	(264)
Grant Y Cyngor Prydeinig	- 4.00	-	4.00	(6)	-	(6)
Her Ysgolion Cymru – Cyfran 3	(1,100)	924.00	(176)	(21)	0	(21)
Defnydd Anffurfiol o'r Gymraeg	- 196.00	194.00	2.00	(65)	-	(65)
ADY	- 296.00	226.00	70.00	(360)	(300)	(60)
Cynllun Rhagbrofi'r Gymraeg				(150)		
Asesu ar gyfer Dysgu				(129)		
Hyfforddiant a Deunyddiau'r Cyfnod Sylfaen				(5)		
Llythrennedd a Rhifedd				(125)		
Ysgolion sy'n Peri Pryder				(313)		
Safonau Addysgu Proffesiynol ac Ôl-16				(23)		
Profion Cenedlaethol				(5)		
Codi Safonau				(3,096)		
Adolygu a Diwygio				(63)		
Mwy abl a Thalentog				(100)		
Cydberthynas a rhywioldeb				(50)		
Ffyniant				(35)		
Cyfanswm y Grantiau Cyllid	(68,109)	(63,527)	(4,582)	(70,142)	(62,712)	(7,430)
Cyfanswm Holl Grantiau a Gynigiwyd i ERW	(68,109)	(63,527)	(4,582)	(70,142)	(62,712)	(7,430)

Rhodddwyd cyfrif am y grantiau cyllid uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

Grantiau Cyllid	2016-17	Grantiau a Clustnodwyd yn Uniongyrchol i Awdurdod	Grantiau Cyllid	2017-18	Grantiau a Clustnodwyd yn Uniongyrchol i Awdurdod	Grantiau a Ddelir yn Ganolog
	£0	£0	£0	£0	£0	£0
Grantiau Llywodraeth Cymru a Dderbyniwyd	(67,802)	(63,527)	(4,275)	(69,872)	(62,712)	(7,160)
Cymwysterau Cymru	(28)	-	(28)	0	-	0
Gwasanaeth Cyflawni Addysg	(13)	-	(13)	0	-	0
Cyngor y Gweithlu Addysg	(62)	-	(62)	(264)	-	(264)
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	(200)	-	(200)	0	-	0
Y Cyngor Prydeinig	(4)	-	(4)	(6)	-	(6)
Grantiau a Gredydwyd fel Incwm yn y Flwyddyn	(65,914)	(62,883)	(3,031)	(68,142)	(60,125)	(8,017)

Caiff dadansoddiad pellach o'r Grantiau ei ddal yn ganolog:

Grantiau Cyllid		Grantiau a Ddaliwyd yn Ganolog
		£000
Taliadau i ysgolion drwy ALL am waith penodol		
Sir Gar	793	
Ceredigion	379	
Castell-nedd Port Talbot	486	
Sir Benfro	305	
Powys	464	
Dinas a Sir Abertawe	648	
Cyffredinol	40	
		3,115
Gwariant Arall		
Cyflogeion	2,540	
Grantiau'n cwmpasu'r tîm canolog	340	
Cludiant / Teithio	61	
Cyfieithu	70	
Cyflenwadau a Gwasanaethau	1,106	
Hwyluso	198	
		4,315
Cyfanswm gwariant		7,430

13.2 COSTAU PENSIYNAU

Mae Cydbwyllgor ERW yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

13.2.1. Mae Cynllun Pensiwn Dyfed, sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir Gâr, yn gynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa y mae cyflogeion a Chydbwyllgor ERW fel ei gilydd, trwy Gyngor Sir Penfro fel cyflogwyr, yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu dan y ddeddfwriaeth berthnasol i Bensiynau Llywodraeth Leol.

Cyfrifwyd cyfradd gyfansawdd cyfraniad y cyflogwr a ddefnyddiwyd yn 2017/18 gan actiwari'r Gronfa ar sail y prisiad fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2016 ar gyfer holl gyflogeion Cydbwyllgor ERW sy'n aelodau o'r cynllun.

Prisiwyd y Gronfa fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2016 ac mae canlyniadau'r prisiad hwn yn cael eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2017/18.

Mae'r datgeliadau isod yn ofynnol gan Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS19), sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actiwari, a chânt eu cynhyrchu hefyd gan actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS19 yn gofyn prisio'r rhan fwyaf o asedau ar "werthoedd sylweddoladwy", h.y. gwerthoedd cynnig, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (gwerthoedd canolog y farchnad i bob diben).

Llog ar Asedau

Dyma'r llog ar asedau a ddaliwyd ar ddechrau'r cyfnod a llifau arian yn ystod y cyfnod, wedi'i gyfrifo trwy ddefnyddio'r gyfradd ddisgowntio ar ddechrau'r flwyddyn. Caiff Cost Glir Llogau eu cyfrifo fel llog ar rwymedigaethau pensiynau llai'r llog ar asedau.

Cydnabod Enillion a Cholledion Actiwaraid

Caiff holl enillion a cholledion actiwaraid eu cydnabod ym mlwyddyn eu digwydd trwy Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall. Caiff enillion a cholledion actiwaraid ar rwymedigaethau oherwydd newidiadau mewn tybiaethau actiwaraid eu rhannu rhwng effaith newidiadau mewn tybiaethau ariannol a newidiadau mewn tybiaethau demograffig.

Treuliau

Caiff costau gweinyddol eu cydnabod fel eitem ar wahân o fewn cost pensiynau. Caiff treuliau buddsoddi eu trin fel colled ar ased a'u cydnabod felly trwy Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

13.2.2 Y Cynllun Pensiwn Athrawon

Yr Adran dros Addysg sy'n gweinyddu'r cynllun. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, nid oes unrhyw asedau neu rwymedigaethau cronfa yn ymddangos ym Mantolen Cydbwyllgor ERW.

Trafodion Cyllidol

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd yn y Gwariant Gweithredu Clir	2016-17		2017-18	
	£000	£000	£000	£000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	98		170	
Llog ar Asedau'r Cynlluniau	(80)	18	(133)	37
Cost Gwasanaeth Presennol		77		228
		95		265
Datganiad Symudiad ar Gofnodion Gweddill Cronfa'r Cyngor				
Gwrthdroi Cofnodion IAS 19 Uchod:		(95)		(265)
Gwir Daliadau a Wnaed yn y Flwyddyn				
Gwir Swm a Godwyd yn y Cyfnod	52	53	109	109
Addasiad Clir Gofynnol		(43)		(156)

13.3 COSTAU EITHRIADOL

Ni chafwyd unrhyw gostau eithriadol yn y cyfnod.

13.4 MANYLION TALIADAU CYDNABYDDIAETH

13.4.1 Dengys y tablau canlynol ddatgeliad o gydnabyddiaeth i Staff Uwch Cydbwyllgor ERW:

- Rheolwr Gyfarwyddwr a Staff Uwch Eraill gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Cyfanswm y gyfradd gyfraniadau o ran cyfraniadau pensiwn y cyflogwr oedd 15.5% ar gyfer 2016/17 a 15.8% ar gyfer 2017/18.
- Cyflogeion Eraill yn derbyn cydnabyddiaeth o £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn haenau o £5,000.

Uwch-swyddogion	Bl.	Cyflog Crynswth, Ffioedd ac Taliadau Eraill	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	Buddiannau mewn da
Rheolwr Gyfarwyddwr	2016/17	£81,614	£12,650	-
Rheolwr Gyfarwyddwr	2017/18	£90,106	£14,093	-

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion	
Hen Gydnabyddiaeth	2016/17	2017/18
£60,000 - £64,999	-	1
£60,000 - £64,999	-	-

Mae swyddogaethau uwch-swyddog eraill o fewn Cydbwyllgor ERW nad ydynt yng nghyflogaeth y Consortiwm ac nad ydynt yn derbyn unrhyw gydnabyddiaeth drwy'r swyddogaethau ychwanegol a wnânt ar ran y rhanbarth. Maent yn cynnwys:

Prif Weithredwr Arweiniol - Abertawe (Sir Gâr am ran o 2017-18)
 Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol - Powys (Castell-nedd Port Talbot am ran o 2017-18)
 Adran 151 / Cyfarwyddwr Cyllid - Sir Benfro
 Swyddog Arolygu - Ceredigion

Hefyd ar y Bwrdd Gweithredol mae'r pum Cyfarwyddwr Addysg arall o Gastell-nedd Port Talbot, Sir Gâr, Ceredigion, Sir Benfro ac Abertawe.

I gael gwybodaeth am gydnabyddiaeth yr unigolion uchod ac aelodau'r staff a secondiwyd, dylai defnyddwyr gyfeirio at ddatganiad cyfrifon yr Awdurdod Lleol priodol.

13.4.2 Buddion Terfynu

Nid oedd unrhyw derfyniadau yn ystod 2016-17 na 2017-18.

13.5 FFFIOEDD ARCHWILIO

Yr amcangyfrif yw y bydd y symiau canlynol yn daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am y flwyddyn:

	2016/17 £000	2017/18 £000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a ddarparwyd gan yr Archwilydd Penodedig ar gyfer y flwyddyn	13	14
Cyfanswm	13	14

13.6 PARTÏON PERTHYNOL

Mae partïon perthynol yn cyfeirio at gyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar Cydbwyllgor ERW neu fod dan ddylanwad neu reolaeth Cydbwyllgor ERW gan gyfyngu felly ar allu Cydbwyllgor ERW neu'r ochr arall i weithredu'n annibynnol.

Mae enghreifftiau eraill lle gall Aelodau'r Bwrdd Gweithredol, swyddogion arweiniol ac Aelodau Cydbwyllgor ERW fynychu cyfarfodydd y cyrff trydydd-parti ond heb fod â'r gallu uniongyrchol i reoli. Fodd bynnag, fe all y barnau a fynegant ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

13.6.1 Cysylltiadau Perthnasol

Nodwyd y cysylltiadau perthnasol canlynol lle mae dylanwad perthnasol yn bodoli.

Llywodraeth Cymru

Llywodraeth Cymru sydd â chyfrifoldeb dros y fframwaith statudol ac oddi yno y daw mwyafrif cyllid Cydbwyllgor ERW, llawer ohono dan delerau ac amodau penodol. Fe all y cyrff, felly, arfer rheolaeth effeithiol dros weithrediadau Cydbwyllgor ERW. Mae manylion grantiau a dderbyniwyd i'w gweld yn nodyn 13.1. Caiff derbyniadau grant sy'n disgwyl sylw ar 31 Mawrth 2018 eu cyflwyno yn nodyn 15.1.3.

13.7 SYMIAU A HYSBYSWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei baratoi trwy ddefnyddio'r polisïau cyfrifyddu sydd i'w gweld yn nodyn 10.4 i ateb gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Caiff penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau eu gwneud gan y Cydbwyllgor ar sail adroddiadau ar y gyllideb a baratowyd ar wahanol sail trwy ddefnyddio'r grwpiau gwasanaethau yn y Cod Ymarfer ar Adroddiadau Gwasanaethau (SERCOP).

Yn arbennig:

- Seiliwyd cost budd-daliadau ymddeol ar lifau arian (talw cyfraniadau pensiynau'r cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol buddiannau a gronwyd yn y flwyddyn i'r gwasanaeth.

13.7.1 Cost Clir Gwasanaethau wedi'u Dadansoddi yn ôl y Math o Incwm a Gwariant

Dengys y cysoni hwn sut mae'r ffigurau yn y Crynodeb Refeniw Clir yn cysylltu â'r symiau sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (nodyn 2.2).

Gwariant Gwirioneddol 2017-18	Gwariant Tîm Canolog ERW £000	Gwariant Grantiau Penodol ERW £000	Cyfanswm y Gwariant £000
Cyfraniadau Awdurdodau Lleol	(250)	-	(250)
Grantiau'r Llywodraeth	(340)	(69,538)	(69,878)
Incwm Grant Arall	(4)	(264)	(268)
Cyfraniadau gan Consortias Eraill			
Cyfanswm Incwm	(594)	(69,802)	(70,396)
Costau Cyflogaion	450	2,540	2,990
Costau Gweithredu Eraill	110	1,435	1,545
Gwasanaethau Cymorth	94	-	94
Taliadau i ysgolion Trwy Awdurdodau Lleol ar gyfer gwaith penodol	-	3,115	3,115
Grantiau a Drosglwyddwyd i All	-	62,712	62,712
Cyfanswm y Costau	654	69,802	70,456
Cost Clir Gwasanaethau	60	-	60
Cysoniad â Chostau Clir Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Cost Clir Gwasanaethau			60
Ychwanegu Addasiadau Ariannol heb fod yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			156
Dileu symiau heb fod yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			-
Cost Clir Gwasanaethau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			216

Gwariant Gwirioneddol 2016-17	Gwariant Tîm Canolog ERW £000	Gwariant Grantiau Penodol ERW £000	Cyfanswm y Gwariant £000
Cyfraniadau Awdurdodau Lleol	(250)	-	(250)
Grantiau'r Llywodraeth	(310)	(67,492)	(67,802)
Incwm Grant Arall	(21)	(307)	(328)
Cyfraniadau gan Consortias Eraill			
Cyfanswm Incwm	(581)	(67,832)	(68,413)
Costau Cyflogaion	376	1,116	1,492
Costau Gweithredu Eraill	105	1,581	1,686
Gwasanaethau Cymorth	30	-	30
Taliadau i ysgolion Trwy Awdurdodau Lleol ar gyfer gwaith penodol	-	1,608	1,608
Grantiau a Drosglwyddwyd i All	-	63,527	63,527
Cyfanswm y Costau	511	67,832	68,343
Cost Net Gwasanaethau	(70)	-	(70)
Cysoniad â Chostau Clir Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			
Cost Net Gwasanaethau			(70)
Ychwanegu Addasiadau Ariannol heb fod yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			43
Dileu symiau heb fod yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			-
Cost Clir Gwasanaethau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			(27)

14.0 NODIADAU AR Y SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

14.1 ADDASIADAU RHWNG Y SAIL GYFRIFYDDU A'R SAIL GYLLIDO REOLEIDDIOL

Pethau Gwirioneddol	2016-17		2017-18	
	Cronfeydd Defnyddiad wy ERW £000	Cronfeydd Annefnnydd iadwy ERW £000	Cronfeydd Defnyddiad wy ERW £000	Cronfeydd Annefnnydd iadwy ERW £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
Addasiad Cost Pensiynau	95	-95	265	(265)
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
Cyfraniad y Cyflogwr at y Cynllun Pensiwn	(52)	52	(109)	109
Addasiad Clir Gofynnol	43	(43)	156	(156)

14.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfeydd Defnyddiadwy	Gweddill ar 1af Ebrill 2017 £000	Cyfraniad o Gyfrifon Cyllid £000	Cyfraniad at Gyfrifon Cyllid £000	Gweddill ar 31ain Mawrth 2018 £000
Cronfeydd a Glustnodwyd	- 442.00	-	60	(382)
Cronfa Waith Gyffredinol	(100)	-		(100)
Cyfanswm Adnoddau Defnyddiadwy	(542)	0	60	(482)

14.3 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Mae'r trafodion yng nghyfrifon y gronfa annefnyddiadwy a grynhoir isod i'w cael yn fanylach yn nodyn 6.3.

Cronfeydd Annefnyddiadwy	Gweddill ar 1af Ebrill 2017 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31ain Mawrth 2018 £000
Cronfa Bensiynau	136	156	292
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddiadwy	136	156	292

15.0 NODIADAU I'R FANTOLEN

15.1 DYLEDWYR A CHREDYDWYR

15.1.1 Dyledwyr a Rhagdaliadau

Caiff holl symiau a gynhwyswyd fel asedau eu dangos ar werth y farchnad (teg).

	Clir 1af Ebrill 2017 £000	Crynswth 31ain Mawrth 2017 £000	Lwfans amhariad £000	Clir 31ain Mawrth 2018 £000
Symiau sy'n daladwy mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru			-	
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	-	-	-	-
Dyledwyr Eraill	-	4.00	-	4.00
Cyfanswm y Dyledwyr	10,152	10,197	-	10,197

15.1.2 Credydwyr

	Gweddill 31ain Mawrth 2018			
	Credydwyr Byrdymor £000	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw £000	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw £000	Cyfanswm Credydwyr £000
Symiau sy'n daladwy mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	-	- 723.00	-	- 723.00
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	(8,382)		-	(8,382)
Credydwyr Eraill	0	-	-	0
Cyfanswm y Credydwyr	(8,396)	(723)	-	(9,119)

	Gweddill 31ain Mawrth 2018			
	Credydwyr Byrdymor £000	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw £000	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw £000	Cyfanswm Credydwyr £000
Symiau sy'n daladwy mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	-	- 378.00	-	- 378.00
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	(8,390)	0	-	(8,390)
Credydwyr Eraill	-	-	-	-
Cyfanswm y Credydwyr	(8,390)	-	-	(8,768)

15.1.3 Dadansoddiad Pellach o Ddadansoddiad Credydwy'r Byrdymor

Dadansoddiad o Gredydwy'r Byrdymor	2016-17 £000	2017-18 £000
Y Grant Amddifadedd Disgyblion	6,729	7,212
Cymhwyster Cenedlaethol i Benaethiaid	46	10
Rhaglen DPP Dysgu mewn Digidol	27	-
TGAU	95	64
Llythrennedd Corfforol	5	-
Bagloriaeth Cymru	5	6
Grant Gwella Addysg	593	146
Ysgol Ragorol ITM	10	8
Y Fargen Newydd	114	-
Ysgolion Arloesi Digidol	316	37
Cymedroli Athrawon Newydd Gymhwyso	15	-
Grant y Cyngor Prydeinig	1	4
Her Ysgolion Cymru – Cyfran 3	331	70
Cymraeg Anffurfiol	4	-
Anghenion Dysgu Ychwanegol	63	212
Codi Safonau		506
Ysgolion sy'n Peri Pryder		14
Asesu ar gyfer Dysgu		11
Hyfforddiant Cyfnod Sylfaen		2
Llythrennedd a Rhifedd		34
Ffyniant		35
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Grantiau Cyllid	8,354	8,371
Y Tîm Canolog	26	25
Tanwariant Abertawe i'w ddychwelyd i Lywodraeth Cymru	10	-
Cyfanswm Credydwy'r Dyledus 31ain Mawrth	8,390	8,396

15.2. ARIAN A CHYWERTHOED ARIAN

	Gweddill 31ain Mawrth 2017 £000	Gweddill 31ain Mawrth 2018 £000
Arian yn y Banc/Mewn Llaw	0	-
Cyfrifon Banc ar Alw	-	-
Arian Parod Dyledus	(842)	(596)
Cyfanswm Arian a Chydweithoedd Arian	(842)	(596)

15.3 RHWYMEDIGAETH AMODOL

Trethi Busnes (NNDR)

Yn ddiweddar cafodd ERW fil am £27k gan y landlord (Prifysgol y Drindod Dewi Sant) o ran NNDR ar swyddfeydd 'Y Llwyfan', am y cyfnod 2010 – 2017. Heriwyd y swm hwn oherwydd ei bod yn ymddangos bod Prydles ERW yn cynnwys NNDR.

Grant Adolygu a Diwygio

Dyfarnwyd grant o £250k i ERW gan Lywodraeth Cymru i gynnal Adolygiad a Diwygiad o'i strwythur llywodraethu a staffio a fyddai'n cynnwys ei batrwm gweithredu. Paratowyd cyfrifon 2017-18 ar y sail bod £63k wedi'i gyllido o'r grant hwn. Fodd bynnag, mae'r awdurdodau lleol wedi methu cytuno ar batrwm gweithredu newydd ar gyfer ERW a gohiriwyd y broses. Felly, mae perygl na fydd Llywodraeth Cymru'n talu'r grant hwn i ERW.

Cyfraniadau Awdurdodau Lleol

Paratowyd Cyllideb 2018-19 ar sail bod yr awdurdodau lleol partner yn cyfrannu cyfraniadau craidd o £250k yn gymesur â nifer y disgyblion sy'n mynychu ysgolion pob awdurdod lleol. Hysbyswyd y Cydbwyllgor y paratowyd cyllideb Cyngor Sir Castell-nedd Port Talbot heb ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer ei gyfraniad craidd i ERW. Ni chafodd y mater hwn ei ddatrys.

15.4 CRONFA BENSIYNAU

Mae'r Gronfa Bensiynau'n berthnasol i Gynllun Pensiwn Dyfed (gwelwch nodyn 1.4.7) ac mae'n llyncu'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fuddiannau ar ôl cyflogaeth ac am fuddiannau cyllido'n unol â darpariaethau statudol.

Mae'r gweddill dyledus ar y Gronfa Bensiynau'n adlewyrchu'r diffyg ar adeg rhwng y buddiannau a enillwyd gan gyflogaeth blaenorol a phresennol a'r adnoddau o ran asedau cronfa pensiwn sy'n ofynnol eu talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau y neilltuwyd cyllid erbyn y bydd angen talu'r buddiannau.

	2016-17 £000	2017-18 £000
Gweddill 1ain Ebrill	93	136
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiwn	-	-
Gwrthdroi eitemau taladwy i'r gwarged/diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	95	265
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn y flwyddyn	(52)	(109)
Gwedill 31ain Mawrth	136	292